

TELKI ÁLLAMI ERDŐ ÉS VADGAZDASÁG

ERDŐ ÉS VADGAZDÁLKODÁSI IRÁNYELVEK

1970-1980

TELKI ÁLLAMI ERDŐ-ÉS VADGAZDASÁG

ERDŐ ÉS VADGAZDÁLKODÁSI -
ERDŐFELUJITÁSI -
ERDŐTELEPÍTÉSI ÉS FÁSÍTÁSI -
CSEMETETERMELESI -
ERDŐNEVELÉSI IRÁNYELVEI

Országos Erdészeti Egyesület Wagner Károly Erdészeti Szakkönyvtár	
Leltári szám:	177/2074
Csoport szám:	I.
Raktári jelzet:	S.V.III

1970 - 1980-ig

Készült: B u d a k e s z i 1970 január 16.

Készítették: Györky Attila
főmérnök

Dávid Sándor
erdőművelési főelőadó

Jóváhagyták: Tollner György
igazgató

Egri Ferenc
igazgató helyettes

Felülvizsgálták:

Dr Gál János tanszékvezető egyetemi tanár rektor
Sopron Erdészeti és Faipari Egyetem

Dr Bencze Lajos tanszékvezető egyetemi tanár
Sopron Erdészeti és Faipari Egyetem

Dr Járő Zoltán tudományos osztályvezető
Erdészeti Tudományos Intézet

Dr Solymos Rezső tudományos osztályvezető
Erdészeti Tudományos Intézet

Dr Márkus László tudományos osztályvezető
Erdészeti Tudományos Intézet Sopron

Dr Birck Oszkár főelőadó
Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium

ERDÉSZETI MŰSZAKI ÉS SZERVEZÉSI IRODA

Bp. V., Kossuth L. tér 11.

T.sz: 7012. Készült: 150 példányban

Felelős vezető:

Árva Józsefné

igazgató

A. Erdő- és Vadgazdálkodásra vonatkozó
általános irányelvek.

- Általános leírás
- Erdőművelés jelenlegi helyzete
- Művelési eljárás egységesítése
- Fafaj politika
- Vadgazdálkodás
- Erdő- és Vadgazdálkodás teljes összehangolása
- A vad életterének biztosítása, a biotóp kialakítása.
- Tájécsztétika és turizmus.

1851

/1866/

ÁLTALÁNOS LEÍRÁS

A Telki Állami Erdő- és Vadgazdaság Dr. Babos féle 23 Gerecse, Pilis, Budai hegyek tájába tartozik. Erdőterületét két erdészet foglalja magába, ugymint a Bajnai és a Budakeszi Erdészet.

Területi megoszlása: /Üzemtervezett és üzemterv nélküli/

Bajnai Erdészet	5697 ha
Budakeszi Erdészet	10513 ha
Eg. összesen:	16210 ha
=====	

A táj alapkőzete dolomit, mészkő, márga és lösz. Kevés homokkő is található. A terület geológiailag fiatal, a hegységek mai felszínét - főleg az Attikai bázis alakította ki. A terület tengerszint feletti átlagos magassága 300-500 m.

A táj arid jellegű, az altalajviz nagyon mélyen fekszik, mivel elsődlegesen a mészkő és a dolomit az uralkodó alapkőzet, a csapadék vizzáróréteg hiányában elszivárog és a fás növényzet számára nem biztosít, vagy csak nagyon kismértékben nedvességet. A területen forrás alig található, az elszivárgó talajviz a mélyebb fekvésű mezőgazdasági területeken jelentkezik forrás formájában. Ez, a táj a vadgazdálkodás hatékonyságát is erősen nehezíti.

Az erdőgazdaság területe Köppen szerint Cbx jelleget mutatja, vagyis mérsékelt januári középhőmérsékletet, mely magasabb mint -3° , de ugyanakkor mérsékelt meleg nyaru is, mert a juliusi középhőmérséklet nem haladja meg a $+22^{\circ}\text{C}$ -ot. Az éghajlat erős rokonságot mutat a száraz nyaru és a csapadék maximumot ősszel adó mediterrán éghajlattal.

Átlagos évi csapadék	604 mm
Maximális	" 1040 mm
Minimális	" 379 mm

A relatív páratartalom az őszi hónapokban a legmagasabb. Ekkor a talaj párolgási vesztesége a legkisebb. A terület uralkodó széliránya Észak-Nyugati.

2. AZ ERDŐMŰVELÉS JELENLEGI HELYZETE

Az Erdőgazdaságnak két erdészete van: a Budakeszi és Bajna-i. Az elmúlt időszak erdőművelési eljárása e két erdészetnél különböző volt.

Mivel a Budakeszi Erdészet 1961-től mint erdő- és vadgazdaság üzemel, már 1961-ben megkezdtek az útkeresést annak érdekében, hogy az erdő- és vadgazdálkodást összehangoljuk. Az elmúlt 8 év azt bizonyítja, hogy - kisebb, előre nem látott hibákat és buktatókat leszámítva - helyes úton járunk, és az erdőművelésünk beváltotta a hozzáfűzött reményeket. A kerítés védelme alatt felnövő fiatalosok jó és egészséges fafajösszetételű erdőket eredményeznek, melyek befejezési határidejét sikerült a védettség következtében 5-6 évre leshorizontálni. Elsődlegesen a mesterséges felújításokat helyeztük előtérbe, a folyamat meggyorsítása érdekében.

A Bajnai Erdészetnél jellemzőek a nagykiterjedésű vágásterületek kerítés nélküli természetes felújítással. A jelenlegi állapot azt bizonyítja, hogy ilyen magas vadlétszám mellett ez a művelési eljárás nem hozza meg a várt eredményt, az átfutási idő befejezéséig 8-10 évre tolódik ki. A terület nagy része megfelelő tölgytalaj, azonban a múlt nem megfelelő gazdálkodása következtében majdnem homogén sarj, cser állományok állnak rajta. A természetes felújítások is csak újra cser állományokat hoztak létre. Az állomány minőségi javulása a fentiek következtében minimálisnak mondható.

3. ERDŐMŰVELÉSI ELJÁRÁSAINK EGYSÉGESÍTÉSE

A fenti tényeket figyelembe véve az elkövetkezendő 10 évre az erdőművelési eljárás azonos irányelvek alapján dolgoztuk ki, mindkét Erdészet területére, amit a 10 éves véghasználati és erdőfelújítás elsőkviteli tervünk is évenkénti bontásban bizonyít.

A fakitermelések koncentrált vágásckban folynak és ezt követi a felújítás. A felújítandó területek minden esetben /kivételt képeznek a nem vadkáros területek/ kerítéssel védendő. A technológia pásztás talajelőkészítést és csemetével történő mesterséges felújítást ír elő.

A minél korábbi befejezés érdekében hektáronként 13-16 ezer db csemetével kell dolgozni. Természetes újulatot, bizonytalansága miatt csak kiegészítésként lehet figyelembe venni. A véghasználati területen található vadgyümölcsfák /vadalma, vadkörte, berkenye/ meghagyandó két vágásfordulón keresztül a vad természetes takarmányozásának fokozása érdekében. A védelmi kerítést a kialakult dróthálós típus és a palánkos eljárás kombinációjával kell megoldanunk, hogy a vaddisznó elleni védekezést is szolgálni tudja. Bár a vaddisznó az erdősitésekben kárt nem igen okoz, mivel maggal való felújítást nem végzünk, de a kerítésrongálás következtében a szarvas és a mufflon is utat talál a védett területre.

4. FAFAJPOLITIKAI IRÁNYELVEK

Az elkövetkezendő 10 év fő feladatának felújítási és fafaj politikai szempontból a következőnek kell lenni.

Elsődlegesen azon vágás koncentrumokban ahol a talajadottságok megengedik a sarj cserállományok felszámolása a tölgy javára, tehát végvágásokkal állományátalakítási munkálatokat kell végezni.

Másodszorban a többszörösen sarjaztatott akácállományok helyett gyorsan növekvő erdei fenyő állományok létesítése /vöröstölgy csoportos elegyítéssel/. Ez kettős célt szolgál: először a kiritkult agyonsarjaztatott akác állományokat egy nagyobb fatömeget produkáló és értékesebb erdeifenyő állomány váltja fel. Másodszorban a gyors növekedésű fenyőállomány kiváló vadsűrűt biztosít a vadállomány részére. Ezenkívül megfelelő arányban kell biztosítani a vadgyümölcsök és cserjék elegyítését. A vágásterületen az előzőekben említettek alapján a vadgyümölcsöt kimélni kell, de a felújításoknál is főleg a szegélyeken intenzíven kell telepíteni a vad-

körtét, vadalmát, szelid- és vadgesztenyét, az erdő természetes vadeltartó képességének növelése érdekében. A tisztításoknál különösen figyelemmel kell lenni a szegélyek sűrűnhagyására, mintegy 10-15 m-es szélességben.

A vöröstölgy foltok minimális területe 400 m².

5. VADGAZDÁLKODÁSI IRÁNYELVEK

A Budavidéki Állami Erdő- és Vadgazdaság elsődleges feladata a szakszerű vadgazdálkodás és ezen keresztül a protokolláris vadásztatás kielégítése. A vadállomány létszáma ennek következtében meghaladja a terület vadeltartó képességét, tehát a táplálék megfelelő biztosítását mesterségesen kell megoldani. Nagy vad esetében ez részben vadföldekkel, részben sarjazztatott vágásterületekkel történik.

A 10 éves irányelvekben új vadföld létesítések vannak rögzítve, valamint kisebb két-három hektár területek sarjazztatása, ahol a friss sarjakból való táplálkozással a vad megtalálja azokat a kémiai elemeket, ami az agancs és embriófejlődéshez elengedhetetlenül szükséges. Természetesen ezen területekből a vad számára biztonságot nyújtó sűrűt csak 10-15 év múlva várhatunk, de rendeltetésük nem is ez, hanem a vad számára egy rágófelület biztosítása.

A vadföldek szerepe a nyári zöld és a téli szálastakarmány biztosítása révén vadállomány zavartalan táplálkozásában nyilvánul meg.

A mezőgazdasággal érintkező erdőszegélyek, valamint a Tsz fásításoknál irányelvnek kell lenni a dús cserjeszint kialakítása, főleg clyan cserjékből /galagonya, kökény, som, bodza stb/ amelyek, termése az apróvad főleg a fácán részére természetes tápanyagot, valamint a szaporodáshoz biztonságot nyújt. A részletes vadgazdálkodási terv elkészült egy külön összeállított tanulmány tartalmazza.

6. ERDŐ- ÉS VADGAZDÁLKODÁS TELJES ÖSSZEHANGOLÁSA

Az Erdő- és Vadgazdaság 8 év tapasztalatára támaszkodva az erdőművelési és vadászati érdekeket teljes egészében igyekeztünk összehangolni a 10 évre lefektetett irányelvekben.

A területen igyekeztünk úgy elhelyezni a kerítés mellett felnevelendő fiatalosokat, hogy egy-egy vadtartózkodási centrum mindig rendelkezék egy nagyobb területű sűrű fiatalossal. Az irányelvekben a fiatalosok gyors és rövid időn belül történő létrehozását igyekszünk megteremteni. A meglévő és építendő kerítéseknek mindig egyensúlyba kell lenni a lebontandó kerítések mennyiségével, így a vad mindig meg fogja találni a számára oltalmat nyújtó sűrűket.

A vadgyümölcsök intenzív telepítése növeli a természetes tápanyagot a vad számára. Az erdőben kialakított vadföldek és rágófelületek /sarjazzatott területek/ elszívó hatást biztosítanak a fiatalosok és a mezőgazdasági földek károsításától. A vadvédelem és a vadkár elleni védekezés leghatásosabb módszere a biológiai védekezés, a mechanikai vagy vegyi védekezés csak kiegészítés lehet. A leirtak alapján megállapítható, és a 10 éves terv ennek a szellemében készült, hogy a felújítások védelme erdészeti és vadászati közös érdek. Érdeke az erdőgazdálkodásnak, hogy minél hamarabb záródott fiatalosa legyen gazdasági érdekből, érdeke ugyanez a vadgazdálkodásnak, hogy minél hamarabb sűrű álljon a rendelkezésre a vadnak vadvédelmi szempontból. E cél maradéktalan eléréseért az erdő- és vadgazdálkodás anyagi érdekeltiséget biztosít a kerületvezető erdészek és vadászok részére. Az elkövetkezendő erdőművelési gazdálkodás alapján a költség megtakarításából illetve az eredményből százalékosan dotáljuk a kinti szakembereket és bizzunk abban, hogy az erdész nagyobb gondot fordít a kerítés állapotára és a kerületvezető vadász gondoskodik arról, hogy a bekerített területet minél kisebb vadkárosodás érje. Ez a módszer eredményt hoz az egyén és az erdő- és vadgazdálkodás számára is, mert a leirtak alapján de a gyakorlat is azt mutatja, hogy igazán jól gazdálkodni csak úgy lehet, ha kialakítjuk az erdő- és vadgazdálkodás között a teljes harmóniát.

A tíz éves ütemterv részleteiben is már így készült, és ha ezt az erdőgazdálkodás és annak felelős dolgozói következetesen végrehajtják, akkor a magyar erdők e kis területen is értékükben emelkedni fog.

A vad megtalálja mindig a számára kedvező életkörülményt, és nem beszélhet senki sem az erdőgazdálkodás és vadgazdálkodás ellentétéről. Ahhoz, pedig hogy ez a vadállomány a megfelelő életkörülményt megtalálja, az egész erdőterület 18-20 %-nak 1-15 éves korig levő fiatalosnak kell lenni. Jelenleg ebből 4-5 %-kal az Erdőgazdaság el van maradva. A tervezet viszont az elkövetkezendő 10 évben ezt biztosítja.

A nem fatermelést szolgáló erdőkben az erdőgazdálkodás a minimálisra szorítkozik. Fő cél az, hogy a meglévő állapot fenntartásával esetleg cserjésítéssel vagy vadgyümölcsstelepitéssel és egyedi védelemmel a véderdők állapotát javítsuk. Ezen területeken a használatnak a legszigorubban vett egészségügyi jellegűnek szabad lenni.

7/ A vad életterének biztosítása, a biotóp kialakítása.

A Telki Állami Erdő- és Vadgazdaság mintegy 16.000 ha erdősült területen vadgazdálkodik. E területen a vadászati irányelvekben a következő vadféleségeket és darabszámot határozta meg fenntartandó állományként az Erdőgazdaság.

Vadfaj	db	Szarvas egység
Szarvas	1.000	1.000
Dámszarvas	400	200
Muflon	900	300
Öz	700	240
Vaddisznó	700	350
Ö s s z e s e n :	3.700	2.090

Tehát az Erdőgazdaság mintegy 2.100 szarvas egységet tart a területén. Figyelembe véve az ideális állapotot /75 ha/ szarvas/, akkor láthatjuk, hogy területünk zsufolt, és a természetes táplálék az élettéren belül nincs biztosítva.

Felvetődik tehát a kérdés, hogy miképpen lehet biztosítani az ideális életteret a vadlétszám számára úgy, hogy az erdő sem, de a vad sem szenvedjen károsodást.

Az erdőművelési irányelvekben leszögeztük, hogy kerítés mellett nagy csemete darabszámmal gyorsan kell felhozni a fiatalosokat, mely a vad nyugalmát biztosítja. Természetesen ez a technológia csak a vad pihe-
nésének a lehetőségét biztosítja, de ezzel még nem oldottuk meg a vad táplálékának biztosítását.

Az erdőművelési technológiával párhuzamosan a vadgazdálkodási technológiát is kidolgoztuk, és végrehajtásával igyekszünk természetes és mesterséges tápanyagokkal a vad takarmányozását megoldani.

Természetes erdei tápanyagok biztosítását a következőkkel valósítjuk meg. A tízéves tervben mintegy 150 ha erdőterület szerepel sarjerdő üzemmódban. Ezek az erdőállományok jó termőtalajon és általában a vad kedvelt tartózkodási területein állnak. A jó termőtalaj jó sarjadást biztosít, és ezzel elérjük, hogy egy nagyobb zöld tömeg álljon a vad rendelkezésére.

Vadgyümölcsök kimélésével, valamint intenzív telepítésével, és vele párhuzamosan cserjésítéssel szintén emelni tudjuk az erdő vadeltartó képességét. Új telepítéseknél, felujításoknál az erdőszegélyeket, nyiladékokat és utakat vadgesztenyesorral telepítjük be, és elsősorban a ~~piros~~virágu fajtával, melynek termését a vad szívesebben fogyasztja. A fejlődés során a leggyorsabban szabad állásbáhozunk, hogy a magtermés minél hamarabb következze be.

Cserjék közül elsősorban az őshonos cserjeféléket, de emellett azon új fajtaikat is intenzíven telepítjük, mely a mészköves, dolomitos talajt bírja és fejlődést mutat.

A természetes tápanyagok fokozását a téli időben történt tisztítások és gyéritések végzésével igyekszünk biztosítani. Az értékes rügytármány jó helyhezkötést biztosít a vadállománynak.

Csereseink termőképessége jónak mondhatók, kellő állományneveléssel a cseréállományoknak jó koronafejlődését biztosítjuk, mely megfelelő magterméssel szintén a természetes tápanyagot növeli.

Azonban az eddig elmondottakat összevetjük, akkor sem fedezi az erdő életközösségében levő vadállomány, táplálék igényét. Ezért mesterséges uton is biztosítanunk kell a további hiányokat.

Mesterséges tápanyagbázist elsősorban a művelt vadföldgazdálkodás biztosít. A jelenlegi vadföldarányunk az összes területhez viszonyítva 5 %. Ez, ha az elosztás megfelelő lenne, elegendő is volna. Sajnos területünkön a vadföldek zöme vagy az erdőszeleken, vagy még kintebb, a mezőgazdasági földek között helyezkedik el. Ez pedig káros következményekkel jár, mivel a vadra "szívó" hatást gyakorol és így a vadat életteréből, az erdőből, a mezőgazdasági földre vonzza,

ami egyrészt helytelen, másrészt komoly mezőgazdasági károk előidézője.

A tízéves fejlesztési tervben szerepel a vadföldek növelése az erdőterületen belül, különösen a kialakult vadtartozkodási helyek körül. A vadföldművelés technológiáját úgy határozta meg az Erdőgazdaság, hogy kerítéssel védett ún. nyitható vadföldeket létesít. Ezzel a módszerrel elérjük azt, hogy a vad számára akkor tesszük hozzáférhetővé, amikor a terület a maximális takarmánymennyiséget biztosítja.

A mesterséges takarmány biztosításának másik bázisa az etetőrendszer. Ez elsősorban a téli és a koratavaszi tápanyag biztosítását hivatott szolgálni. A vadsűrűséget figyelembe véve a tízéves terv alatt el kell érnie az Erdőgazdaságnak, hogy 350 hektárként 1 db 100-120 m²-es etetővel rendelkezzen a terület. Az etetők telepítésénél a tízéves erdőművelési irányelvekben lefektetettek az irányadók. Az etetőket olyan rudaskorú állományokba telepítjük, amelyek 30-35 év múlva kerülnek vágás alá. Ezeket az állományokat lehetőleg a felnövő fiatalosok közelében jelöljük ki, mert így biztosítjuk a vad pihenését, s ugyanakkor a téli táplálását.

Továbbiakban az etetők környékén a nyár folyamán földfeletti silókat létesítünk, valamint takarmány és cukorrépa földdel fedett prizmákat helyezünk el, amelyet a vad a tél folyamán elfogyaszt. Így a répa esetében nedvdús takarmányhoz is hozzájut. Ezzel ellensúlyozni tudjuk a száraztakarmány egyoldalú fogyasztását.

A terület arid jellege, valamint forráshiánya miatt a víz biztosítását csak az etetőkkel kombinált ciszternás víztárolóval tudjuk megoldani. Etetőink eddig is ebben a rendszerben készültek, a jövőben is ezt fogjuk használni. Budajenő körzetében a mezőgazdasági területről, kutból csőrendszerrel vizet viszünk az elkövetkezendő évben az erdő egy területére, azonban ez a lehetőség területünkön csak itt van meg.

A leírtak alapján az Erdőgazdaság részben természetes, részben mesterséges tápanyag biztosítása mellett óhajtja megoldani azt, hogy az erdő életközösségében a biológiai egyensúly meglegyen, és az élettérben úgy

a vad, mint a fa megtalálja a helyét, és zavartalan fejlődésének lehetőségét.

Az élettéren belül kialakul a szarvas, muflon és a vaddisznó biotópjá. Addig míg a szarvas a szálerdők és a sűrűket /fatermést szolgáló erdők/ választja tartozkodási helyéül, elsősorban a muflon, a karsztbokor erdőket és a dolgomitréteket látogatja szívesen. A vaddisznót általában mindenütt megtalálhatjuk, természetesen az éghajlati tényezők hatásától erősen változik. A vadgazdálkodási terv ezt figyelembe veszi, és a vadászati berendezések /etető, szók stb./ ennek a szellemében nyernek megvalósulást területünkön.

Az intenzív vadgazdálkodás érdekében "Gyarmatpuszta"-i vadaskert elnevezésű területünkön az elkövetkezendő 10 évben egy "vaddisznós" vadaskertet fogunk kialakítani. Ma amikor a vaddisznót mint "duvatként" kezeljük, szükséges, hogy a gazdaság a lehetőséget kihasználja, hiszen a biotóp a kultúra fejlődésével egyre inkább szűkül.

A lehetőséget, mely 500 kh bekerített területből áll, gazdaságunknak ki kell használni. A gim és a dámszarvas teljes kizárásával, valamint a muglonállomány minimálisra való csökkenésével képesek leszünk egy olyan vaddisznós vadaskeretet berendezni, amit Közép-Európában egyedülnek lehet mondani.

Az átalakítás hasznos célt fog maradéktalanul megoldani.

1. Területünkön van egy olyan terület, amely vaddisznóban teljesen telített anélkül, hogy a környező mezőgazdaság károsítását érezné, és ugyanakkor képes lesz kielégíteni komoly vadászati programokat.
2. Nemcsak a vadász, de természetkedvelő emberek számára is bemutatást tud produkálni az Erdőgazdaság bármikor, hazai és nemzetközi viszonylatban is.
3. A vadaskert kiöregedett erdőállományt fel tudja ujítani és egy egészséges összetételű erdőállományt fog biztosítani a meglevő helyett, mely területen biztosítani lehet a vaddisznónak a tápterületen biztosítani lehet a vaddisznónak a táplálkozását, valamint a nyugodtságát a felnövő

fiatalosok segítségével. Ebben a kérdésben talán legjobban ki kell hogy domborodjék az erdő- és vadgazdálkodás harmónikus együttműködése amikor az erdőgazdaság és vadgazda célkitűzésének egynek kell lennie.

8/ Tájéztetés és turizmus

A Telki Állami Erdő- és Vadgazdaság elsődleges feladata, hogy minőségi vadgazdálkodást folytasson modern erdőgazdálkodási irányelvek összehangolásával.

A főváros közelsége azonban még egy tényezőt sorol feladataink közé, mégpedig a turizmust. Fővárosunk növekvő lakossága napról-napra inkább megköveteli, hogy gyorsan elérhető, tiszta levegőjű területekre tudjon kirándulni, és feledni a szennyezett levegőjű zajos fővárost, vagyis ki tudjon kapcsolódni, testileg és lelkileg felüdülni.

Noha a vadgazdálkodást - különösen ilyen intenzíven - nagyon nehéz összehangolni a kirándulások zajongásával, ezt a tényt mégis figyelembe kell vennünk, ami évről-évre intenzívebben jelentkezik.

Területünk csatlakozik a volt Budapest-i parkerdőhöz, a turistautak a mi területünkön is megtalálhatók. Felmértük a turizmus által támasztott igényeket, mármint területileg, és azokat a területeket, melyek elsősorban mint turizmus célját szolgálták. E területeket már eddig is, de a jövőben is tájéztétikai szempontok alapján kezeljük.

Területünk turisztikával érintett része Törökbálint-Budaörs-Budakeszi-Nagykovácsi-Solymár térségére szorítkozik elsősorban. Szerencsésnek mondható, hogy a törökbálinti, budaörsi, solymári de budakeszi turisztikával érintett terület vadgazdálkodási szempontból nem elsődleges. Ebből a tényből kiindulva az Erdőgazdaság a táj szépségének kialakítását tartja szem előtt az említett területeken. E területeken a fatermelést szolgáló erdők éppen úgy megtalálhatók, mint a karszt-bokor erdők vagy pedig a szklakopárok.

Erdőgazdaságunk elsődlegesen a fatermelést szolgáló erdőknél igyekszik megvalósítani és alapjait lerakni egy gazdaságos, ugyanakkor

egy hangulatos erdőnek. Tervszerű, több évre visszatekintő munka folyik a Budakeszi-i erdőben, ahol a vágásérett erdőket /főfafaj: cser-tölgy/ igyekszünk olyan fafajokkal elegyíteni, melyek valamikor a területen állottak /Bükk/, vagy pedig dekoratív határak az erdő évszakonkénti szépségét növeli /Vöröstölgy, nyír/.

Az új üzemtervezésnél ezen ^{pusztai} területek vágásérettségi mutatóját átlagosan 20-25 évvel megemeltük.

Erdőművelési előírásunkban e területeken színes elegyes erdőket kell megvalósítani, lombos és fenyőfélék telepítésével.

Végvágások esetén egy-egy jellegzetes fát meghagyunk, noha a modern erdőművelés a hagyásfákat nem tartja célszerűnek, azonban részben a tájékozódást turisztikai szempontból elősegíti részben a vadtáplálási lehetőségét növeli vadgazdasági szempontból.

Az említett terület második fő csoportja a karszt-bokor erdő. E területen laza állományszerkezettel a sajmeggy, molyhos tölgy, virágos kőris található. A ritka állományt egy dolomit rét fogja egybe, ahol a kora tavaszi aspektus feledhetetlen élményt nyújt színpompában és illatban egyaránt minden kiránduló számára. A területeket nem erdősitjük, nem is sűrítjük, kivéve az őszi színgolt és hangulat miatt szükséges a cserszömörce intenzív betelepítése.

A harmadik tájváltózatunk a sziklakopárok. Az említett területen aránylag kevés akad belőle. /Csiki-hegyek, Huszonnégyökrös hegy/. Ezeket a területeket nem erdősitjük, először mert elenyészőek, másodszor olyan panorámát ^{viz} biztosítanak, amelyet a turisták szívesebben fogadnak, mintha erdősült terület lenne.

Bár a Telki Állami Erdő- és Vadgazdaság területe a turizmus számára másodlagosan jön számításba, mégis az elmondottak alapján az Erdőgazdaság igyekszik megoldani azt, hogy a turista utakat járó szemlélődő esztétikailag szép és harmónikus képet kapjon területéről. A turizmusnál is a legnagyobb hiányosság, akár a vadgazdálkodás vonatkozásában a vízhiány.

Ez sajnos megoldhatatlan feladatnak látszik, mert forrás vagy egyéb természetes iható víz a területen nem található.

Összefoglalva:

Célkitűzésünk az, hogy területünk korlátozott részén igyekszünk a turisztikát támogatni és érdekében a tájszépészetet a relaitás kere-
tein belül megvalósítani. Természetesen ehhez a Turistaszövetség fel-
világosító és szivós nevelő munkájára van szükség, azt a turisták
vadjék, és megbecsüljék ^{meg} (és úgy kezeljék, mint közös védendő tulajdont, a
kijelölt utakat ^{on} pedig fegyelméletten tartsák meg (sétájuk folyamán, pedig)

A turisztikával érintett területeken is az Erdőgazdaság a gyors és
sűrű /nagy csemeteszám/ kezelt felujításra törekszik, (ez bizonyos
mértékig a turisták irányítását is szolgálja és itányított haladást
biztosít a turistautakon. ^{2. rész 2.})

...a földön megfigyelték a fák leveleit, melyek ...
...a levelek ...
...a levelek ...

...a levelek ...
...a levelek ...
...a levelek ...

...a levelek ...
...a levelek ...
...a levelek ...

...a levelek ...
...a levelek ...
...a levelek ...

...a levelek ...
...a levelek ...
...a levelek ...

...a levelek ...
...a levelek ...
...a levelek ...

...a levelek ...
...a levelek ...
...a levelek ...

...a levelek ...
...a levelek ...
...a levelek ...

...a levelek ...
...a levelek ...
...a levelek ...

...a levelek ...
...a levelek ...
...a levelek ...

...a levelek ...
...a levelek ...
...a levelek ...

...a levelek ...
...a levelek ...
...a levelek ...

...a levelek ...
...a levelek ...
...a levelek ...

...a levelek ...
...a levelek ...
...a levelek ...

...a levelek ...
...a levelek ...
...a levelek ...

B. Az erdőterületre vonatkozó üzemtervi adatok
és a 10 éves időszakra tervezett /évenkénti
teljesítésben/

- Tisztítások
- Gyéritések
- Véghasználatok

Üzemtervek érvényesek:

Budakeszi Erdészeti Igazgatóság 1958-68-ig

Bajna " 1963-73-ig

Terület rendelkezés szerinti megosztása					1 évre eső üzemtervi előírás			
Erdészet	Fa növed	Mag term.	Talaj védel.	Vad véd.	Tiszt	Gyér	Véghaszn.	
					ha	ha	ha	m³
Bajna	3984	153	507	292	168	465	75	17048
Budakeszi	5531	-	2142	705	214	645	66	10504
Eg. össz:	9515	153	2649	997	382	1110	141	27552
Összesítés	13314 ha üzemtervezett ter				40831 m³			

Korosztályok megoszlása %-ban

Erdészet	Kor /év/	1-10	11-20	21-30
Budakeszi	%	13	22	11
Bajna	%	12	9	14

1970-80-ig évenkénti előírás							
Tisztítás		Törzskiválasztó gyérités		Növedékfok gyérités		Véghasználat	
ha	m³	ha	m³	ha	m³	ha	m³
100	1500	150	3000	300	9000	35	10000
100	600	100	2400	300	8000	35	9000
200	2100	250	5400	600	17000	70	19000
43500 m³							

31-40	41-60	61-80	81-100	100 felett	össz.
18	22	12	2		100
14	31	13	1		100

C. Tervezett véghasználatok, erdőfelújítás
elsőkivitelek és új kerítés építések
évenkénti ütemezése.

1851

1866

KÖZSÉG- HATÁR	ERDŐRÉSZ		Alávont ter.	T E R V E Z E T T					Bekerítendő területek adatai		
				Véghasználat		Erdőfelújítás első kivitel			Erdő- rész jele	Terület	Épitendő kerítés
	ősz	tavaszi				ősz					
	jele	ter.				ha	m³	ha		ha	ha
1970 év				1970		1970	1971	70/71	1970		
B U D A K E S Z I E R D É S Z E T											
Budak.	26b	12.85	6.0	6.0	1100	1.5		1.50			
Budak.	21a	14.56	1.48	1.48	300	-	-	-			
Budak.	36c	8.62	3.40	3.40	600	3.40	-	3.40			
Budak.	93a	21.44	21.44			2.0	-	2.0			
Budak.	93b	12.18	12.18			2.0	2.0	4.0			
Budak.	8e	9.51	4.00			2.0	2.0	4.0			
Páty	28b	11.51	11.51	11.51	2140	5.51	6.0	11.51			
Telki	17c	Vadföld lét.			800	-	-	-			
Perbál	13b	17.26	8.71	3.70	1370	-	-	-			
Piliscs.	17d	28.61	28.61	3.10	1020	-	-	-			
Piliscs.	18a	22.81	22.81	3.40	1020	-	-	-			
Törökb.	4j	5.91	2.50	2.5	260	-	-	-	BK 91	7.07	400
Törökb.	4m	3.50	1.31	1.31	90	-	-	-	Bia 32 fe	7.41	1.200

Érd	3e	3.83	2.94	2.84	500	-	2.94	2.94	Páty 44 sz ₁	5.73	400
Torbágy	4c	1.14	1.14	-	-	1.14	-	1.14	Nagykov.		
Bia	32f	5.02	5.02		300	5.02		5.02	25 d	1.0	400
Budak. Erdészet Össz:					9500			35.51			2.400
B A J N A I E R D É S Z E T											
Bajna	15a	21.31	21.31	21.31	2500	11.31	10.0	21.31	Ba 15a	21.31	2.100
Bajna	15d	13.48	4.0	4.0	800		4.0	4.0	15d	4.0	
Bajna	24b	12.21	12.21	12.21	2500						
Héreg	11b				5500				Gyermely		
Gyermely	47a								24 b	2.50	1.200
"	48b				2200				24 c	2.50	
"	24b	6.61	2.5			2.50		2.5			
"	24c	6.03	3.0			3.0		3.0			
"	volt	Tsz erdő						5.0			
Bajnai Erdészet Össz:					13500			35.81			.300
Eg. Össz:					23000m ³			71.32	ha		5.700

1971 év

KÖZSÉG- HATÁR	ERDŐRÉSZ		Alávont ter.	T E R V E Z E T T						Bekerítendő területek adatai		
				Véghasználat	Erdőfelújítás első kivitel			Erdő- rész jele	Terület	Épitendő kerítés		
	jele	ter.			ősz	tavasz	ősz					
											ha	ha
1971 év				1971		1971	1972	71/72	1971			
B U D A K E S Z I E R D É S Z E T												
Budak.	1a	8.04	4.02	4.02	600	4.02	-	4.02	1a			
Budak.	1j	16.75	8.37	8.37	1500	8.37	-	8.37	1j			
Budak.	1f	18.91	7.55	7.55	1500	-	7.55	7.55	1f			
Budak.	2a	20.78	10.0	10.0	1200	-	10.0	10.0	2a	29.94	2600	
Budak.	8e	9.51	4.0	4.0	500							
Páty	6b	5.98	5.98	5.98	900	3.98	2.0	5.98	6b	5.98	900	
Perbál	12b	7.56	6.0	6.0	1300							
Budak.	93a	21.44	21.44	2.	600							
Bia	40c	9.68	9.68	9.68	900	4.68	5.0	9.68				
Budakeszi	Erdészeti összesen:				9000			45.60			3500	

B A J N A I E R D É S Z E T											
Bajna	25b	18.36	18.36	18.36	4500	8.36	10.0	18.36	25bc	30.88	2000
Tardos	38b	6.29	4.29	4.29	1400	4.29		4.29	esetleges ujkerítés építést helyszínelés után tervezzük be.		
"	38f	6.50	6.50	6.50	2600	6.50		6.50			
"	38g	2.84	2.84	2.84	1100		2.84	2.84			
"	38c	5.59	5.59	5.59	1400		5.59	5.59			
Bajnai Erdészeti összesen:				37.58	11000			37.58			2000
Eg. össz:					20000m ²			83.18	ha		5,500

KÖZSÉG- HATÁR	ERDŐRÉSZ		Alávont ter.	T E R V E Z E T T						Bekerítendő területek adatai		
	jele	ter.		Véghasználat		Erdőfelújítás első kivitel			Erdő- rész jele	Terület	Épitendő kerítés	
			ősz			tavaszi	ősz					
			ha	ha	ha	m³	ha			ha	ha	ha
1972 év				1972		1972	1973	72/73	1972			
B U D A K E S Z I E R D É S Z E T												
Budak.	37d	7.66	u.a.	7.66	1300	4.0	3.66	7.66				
Budak.	18a	3.22		3.22	800	3.22	-	3.22				
Budak.	17a	2.71		2.71	700	2.71	-	2.71				
Budak.	17b	2.92		2.92	500	-	2.92	2.92				
Páty	1a	25.72		25.72	3000	10.	-	10	1a	25.72	2800	
Nagyk.	23e	6.87		6.87	1100				2a	12.13		
Páty	2a	12.13		12.13	1900	-	6.0	6.0				
Torbágy	17b	4.59		4.59	250		4.59	4.59				
Torbágy	15c	2.94		2.34	150		2.94	2.94				
Budakeszi	Erdészet összesen:				9700			40.04				

B A J N A I E R D É S Z E T											
Gyermely	74c	9.11	u.a.	9.11	3000	5.0	4.11	9.11	74cd		
"	74d	10.12		10.12	2700	5.0	5.12	10.12	e	43.20	2400
Bajna	25c	15.52		15.52	3000	5.52	10.0	15.52	75a		
Gyermely volt Tsz	erdő				1500		5.	5.00	73b		
Bajnai Erdészeti összesen:					10200			39.75			
Eg. össz:					19900 m ³			79.79	ha		5200

1973 év

KÖZSÉG- HATÁR	ERDŐRÉSZ		Alávont ter. ha	T E R V E Z E T T					Bekerítendő területek adatai		
	jele	ter. ha		Véghasználat ha m³		Erdőfelújítás első kivitel			Erdő- rész jele	Terület	Épitendő kerítés
						ősz	tavaszi	ősz			
						ha	ha	ha		ha	
1973 év				1973		1973	1974	73/74	1973		
B U D A K E S Z I E R D É S Z E T											
Budak.	29a	4.64		4.64	1000	2.64	2.0	4.64			
Budak.	16a	4.22		4.22	1000	2.22	2.0	4.22			
Páty	2a	12.13				6.13	-	6.13			
"	42b	7.85		7.85	2000	4.0	3.85	7.85	42b		
"	43c	5.96		5.96	1400	-	5.96	5.96	43c	19.84	2000
Nagyk.	39a	12.28		12.28	1800	-					
"	21e	4.49		4.49	350						
"	22e	7.13		7.13	900						
Bia	36f	1.69		1.69	400	1.69		1.69			
Törökb.	49	3.84		3.84	200		3.84	3.84			
Budakeszi Erdészeti összesen:					9650			40.36			
=====											

			B A J N A I		E R D É S Z E T				
Gyermely	74e	6.14	6.14	1700		6.14	6.14		
"	55a	8.11	8.11	2000	4.11	4.0	8.11		
"	73b	9.75	9.75	3600	5.0	3.75	9.75		
Bajna	26a	12.80	12.80	2200				Felújítása akác sarjról	
Tardos	39a	31.95	2.0	500					
Gyermely volt Tsz erdő					5.	10	15.0		
Bajnai Erdészeti összesen:				10000			39.10		
Eg. össz:				19650 m³			79.46 ha		2000

1974 év

KÖZSÉG- HATÁR	ERDŐRÉSZ		Alávont ter.	T E R V E Z E T T					Bekerítendő területek adatai				
				Véghasználat		Erdőfelújítás első kivitel			Erdő- rész jele	Terület	Építendő kerítés		
	ősz	tavaszi				ősz							
	jele	ter.				ha	m ³	ha		ha	ha	fm	
1974. év				1974		1974	1975	74/75	1974				
B U D A K E S Z I E R D É S Z E T													
Budak.	36c	8,62		5.22	1000	5.22	-	5.22	BK 82b	4.85	750		
"	82b	4.85		4.85	500	4.85	-	4.85					
"	19a	9.22		9.22	2100	5.22	4.0	9.22					
Páty	1a	25.72				15.72	-	15.72	vadsűrű lét.				
"	35b	11.64		11.64	2400								
"	32c	2.06		2.06	500								
Perbál	13b	17.26	4	4	500				"				
Perbál	3a	12.09		12.09	2500				"				
Törökb.	7k	5.54		5.04	400		5.04	5.04					
Budakeszi Erdészeti összesen:					9900			40.06					

			B A J N A I		E R D É S Z E T					
Bajna	24b	12.21	12.21	2500	A sarjról kell felhajtani					
Tardosb.	39a	31.95	29.95	8500	10.0	21.95	31.95	Kerítés építés betervezése		
Gyermely volt Tsz erdő						5.0	5.0	előtt helyszínelni.		
Bajnai Erdészeti összesen:				11000			36.95			
Eg. össz:				20900 m ²			77.01	ha		

1975 év

KÖZSÉG- HATÁR	ERDŐRÉSZ		Alávont ter.	T E R V E Z E T T					Bekerítendő területek adatai		
				Véghasználat		Erdőfelújítás első kivitel			Erdő- rész jele	Terület	Építendő kerítés
	ősz	tavas z				ősz					
	jele	ter.				ha	ha	ha		m³	ha
1975 év				1975		1975	1976	75/76	1975		
B U D A K E S Z I E R D É S Z E T											
Telki	21a	3.75		3.75	750	3.75		3.75			
Telki	21b	7.61		7.61	1700	4	3.61	7.61			
Telki	21x	18.56		18.56	3900	10.0	8.56	18.56			
Telki	20a	3.17		3.17	900	-	3.17	3.17		33.09	2900
Nagyk.	24/2i	1.56		1.56	300						
"	24/21	2.76		2.76	500						
Törökb.	7j	8.37		8.37	950	4	4.37	8.37			
Budakeszi	Erdész et összesen:				9000			41.46		33.09	2900

			B A J N A I		E R D É S Z E T			
Gyermely	28a	29.92	29.92	4000	10	12.22	22.22	
"	29a	14.59	14.59	3700	4.59	10.00	14.59	3000
Bajna	36c	4.93	4.93	600				
Bajna	36d	5.20	5.20	1300				
Bajna	36e	2.69	2.69	350				1600
Gyermely volt Tsz erdő				-		5.0	5.0	
Bajnai Erdészeti összesen:				9950			41.81	4600
Eg. össz:				18950 m ³			83.27 ha	10450

KÖZSÉG- HATÁR	ERDŐRÉSZ		Alávont ter.	T E R V E Z E T T					Bekerítendő területek adatai		
	jele	ter.		Véghasználat		Erdőfelújítás első kivitel			Erdő- rész jele	Terület	Épitendő kerítés
						ősz	tavasz	ősz			
	ha	ha	ha	m ³	ha	ha		ha	fm		
1976 év			1976		1976	1977	76/77	1976			
B U D A K E S Z I E R D É S Z E T											
Budak.	85b	7.97	7.97	1500	3.97	4	7.97	7.97	1200		
Páty	45K	16.27	16.27	3800	6.27	10	16.27	16.27	1800		
Telki	20b	17.84	17.84	4200	10.0	7.84	17.84				
Budakeszi	Erdészeti összesen:			9500		42.08		24.24	3000		

B A J N A I E R D É S Z E T								
Héreg	9a	17.71	17.71	6500	7.71	10.0	17.71	
Héreg	9b	28.24	10.0	3500	5.0	5.0	10.0	
Bajna	36c	4.93			4.93		4.93	
Bajna	36d	5.20				5.20	5.20	
Bajna	36e	2.69			2.69		2.69	
Bajnai Erdészeti összesen:				10000			40.53	
Eg. össz:				19500m ³			82.61 ha	3000

1977 év

KÖZSÉG- HATÁR	ERDŐRÉSZ		Alávont ter.	T E R V E Z E T T					Bekerítendő területek adatai		
				Véghasználat		Erdőfelújítás első kivitel			Erdő- rész jele	Terület	Épitendő kerítés
	ősz	tavaszi				össz.					
	jele	ter.				ha	m³	ha		ha	ha
1977 év				1977		1977	1978	77/78	1977		
B U D A K E S Z I E R D É S Z E T											
Perbál	5b	13.49		13.49	3500	13.49		13.49	P 5b	13.49	
Torbágy	11h	3.46		3.46	150		3.46	3.46	P 4a	11.09	1900
"	11i	4.30		4.30	400		4.30	4.20			
"	11j	3.76		3.76	800		3.76	3.76			
"	11k	2.16		2.16	100		2.16	2.16			
"	12a	7.20		7.20	800		7.20	7.20			
"	12b	4.72		4.72	500		4.72	4.72			
"	12c	9.58		9.58	900		9.58	9.58			2800
Egyéb					2350						
Budakeszi	Erdészeti összesen:				9500			48.67			4700

				B A J N A I				E R D É S Z E T					
Héreg	9b	28.24		18.24	7000	8.24	10.0	18.24	H 9ab				
Héreg	9c	14.69		14.69	5500	7	7.69	14.69	9c	60.64		3500	
Bajnai Erdészeti összesen:					12500			32.93				3500	
Eg. össz:					22000m ²			81.60	ha			8200	

KÖZSÉG- HATÁR	ERDŐRÉS Z		Alávont ter.	T E R V E Z E T T						Bekerítendő területek adatai		
				Véghasználat		Erdőfelújítás első kivitel			Erdő- rész jele	Terület	Épitendő kerítés	
	ősz	tavas z				össz.						
	jele	ter.				ha	m³	ha				ha
		ha	ha	ha								
1978 év				1978		1978	1978	78/79	1978 év			
B U D A K E S Z I E R D É S Z E T												
Budak.	1f	18.91	14.55	7.0	1500	4.0	3.0	7.0				
Budak.	1j	16.75	8.38	8.38	1800	4.38	4.0	8.38				
Budak.	2a	20.78	10.78	10.78	1300	5.78	5.0	10.78				
Budak.	2c	2.50		2.50	500	2.50		2.50				
Budak.	2b	1.03		1.03	200		1.03	1.03				2300
Perbál	4a	11.09		11.09	2800	5.0	6.09	11.09				
egyéb					1400							
Budakeszi	Erdészeti összesen:				9500			40.78				2300
=====												

B A J N A I E R D É S Z E T									
Gyermely	67d	6.45	6.45	600	6.45	-	6.45		
Gyermely	68g	15.72	15.72	6500	5.72	10.0	15.72		
Gyermely	67b	4.49	4.49	700	4.49		4.49	43.63	2800
Gyermely	67	16.97	16.97	5500	6.97	10.0	16.97		
Bajnai Erdészeti összesen:				13300			43.63		2800
Eg. össz:				22800m ³			84.41		5100

1979 év

KÖZSÉG- HATÁR	ERDŐRÉS Z		Alávont ter.	T E R V E Z E T T					Bekerítendő területek adatai		
				Véghasználat		Erdőfelújítás első kivitel			Erdő- rész jele	Terület	Építendő kerítés
	jele	ter.				ősz	tavas z	össz			
				ha	ha	ha	m³	ha		ha	ha
1979 év				1979		1979	1980	79/80	1979 év		
B U D A K E S Z I E R D É S Z E T											
Budak.	4a	6.62		6.62	1800	3.62	3.0	6.62			
Budak.	4b	6.05		6.05	1300	3.05	3.0	6.05			
Perbál	11b	11.32		11.32	3000	6.32	5.0	11.32			
Perbál	11d	5.42		5.42	1800	5.42	5.	5.42			
Perbál	12c	10.09		10.09	2500	5.0	5.09	10.09	26.83	2000	
Budakeszi Erdészet összesen:					10400			39.50	26.83	2000	

			B A J N A I		E R D É S Z E T					
Bajna	10d	5.76		5.76	1500	5.76		5.76		
Bajna	14a	14.34		14.34	5500	7.0	7.34	14.34		2500
Bajna	16a	16.30	14.0	14.0	6500	7.0	7.0	14.0		
Bajnai Erdészeti összesen:					13500			34.10		2500
=====										
Eg. össz:					23900m³			73.60 ha		4500

D. Erdőfelújítási és telepítési
technológiák

1851

/1866/

Technológiák:A/ TALAJELŐKÉSZÍTÉSI. Részleges1/ Tarvágásban:

- a/ bozótirtás
- b/ pásztázás kézzel /2.5 - 3m x 50 x 25/
- c/ pásztázás géppel pásztázó ekével /3 - 3.5 x 60 x 10/
- d/ Padkás talajelőkészítés kézzel
- e/ gödrös talajelőkészítés
- f/ vegyszeres gyomirtás

2/ Felújítóvágásban:

- a/ bozótirtás
- b/ pásztázás kézzel
- c/ pásztázás géppel
- d/ Padkás talajelőkészítés
- e/ vegyszeres gyomirtás

II. Teljes talajelőkészítés

- a/ mélyforgatás
- b/ mélyszántás
- c/ sekélyszántás
- d/ simítások
- e/ egyéb felszínen talajmunka
- f/ gyökérszedés

B/ ERDŐSÍTÉS

- 1/ Csemeteültetés kézzel:
- a/ gödrösen
 - b/ ékásóval

- 2/ Makkrakás: a/ horonyba
b/ kapa alá
- 3/ Apró mag vetése: a/ horonyba
b/ fészekbe
- 4/ Csemeteültetés géppel: a/ kopárfásítás
- 5/ Termesztéses felújítás: a/ gyökérsarjról
b/ tuskósarjról
c/ magról

C/ P Ó T L Á S

=====

1/ 80 % átl. megmaradásnál	125 % átl. szüks. erd.
2/ 75 %	" 133 % "
3/ 70 %	" 143 % "
4/ 65 %	" 155 % "
5/ 60 %	" 166 % "

D/ Á P O L Á S

=====

- a/ sorkapálás
- b/ pásztás kapálás max 3 x
- c/ tányéros "
- d/ sarlózás
- e/ sorközök gépi v. fogatos műv.
- f/ sarjleverés
- g/ vegyszeres gyomirtás

E/ C S E M E T E V É D E L E M

=====

- a/ véralbuminos kenéssel
- b/ egyéb vegyszeres védekezés
- c/ műanyag védőrács felrakásával
- d/ kerítés építéssel

E. Célállományok és az alkalmazandó
technológiák

1851

/1866/

1/ Helyek: a/ b/

1/ b/

2/ b/

3/ b/

3/ b/

4/ b/

5/ b/

5/ b/

6/ b/

6/ b/

7/ b/

8/ b/

9/ b/

10/ b/

11/ b/

12/ b/

13/ b/

14/ b/

15/ b/

16/ b/

17/ b/

18/ b/

19/ b/

20/ b/

21/ b/

22/ b/

23/ b/

24/ b/

25/ b/

26/ b/

27/ b/

28/ b/

29/ b/

30/ b/

31/ b/

32/ b/

33/ b/

34/ b/

35/ b/

36/ b/

37/ b/

38/ b/

1851

1866

39/ b/

40/ b/

41/ b/

42/ b/

43/ b/

44/ b/

45/ b/

46/ b/

47/ b/

48/ b/

49/ b/

50/ b/

F E N Y V E S E K

1/ ERDEI FENYVESEK

Jelentőségük a tájban a kocsánytalan tölgyesek, bükkösök után megvan, ami gyors növekedésüknek és sűrűség tartó képességüknek köszönhető.

Főleg az akácosok felújításánál, kerítések védelmével várható gyors eredmény. Akác sarjak visszaszorítása vegyszerrel.

A/ Talajelőkészítés

I. l. a - b - c - f -

B/ Erdősítés

l. - b -

Ültetési anyag: 2 éves m. csemete 13-15 ezer/ha

Elegyfajajok: elsősorban gyors növekedése miatt a vöröstölgy foltos elegyítéssel, kisebb mennyiségben hárs, juhar, kőris és vadgyümölcsök.

A vöröstölgy foltok minimális terfogata 400 m².

C/ Pótlás

Az első kivitelekét úgy végezzük, hogy pótlásra normális időjárás esetén ne kerüljön sor.

Befejezési idő: 5 év

Vágáskor 40 év, esetleg 50 év.

D/ Ápolás

a, b, f, g. Pásztás kapálás első évben 2x, második évben 1x, a további években csak sarlózás sarjkeverés, vegyszerezés.

E/ Csemetevédelem csak előzetes kerítés építéssel oldható meg.

2/ FEKETEFENYVESEK

Telepítsük kizárólag száraz sekély termőhelyeken, főleg kopárokon indokolt.

Falujításoknál a magasabb ffekvésű száraz, sekély termőhelyű foltokban indokolt.

Feketefenyvesek jelentősége az un. "dobogó" kopárfásításnál jelentős. A terület egybefüggően nagy kiterjedése miatt /1000 ha/. Az aránylag sik telep lehetővé teszi a gépi talajelőkészítést és csemeteültetést.

A gyenge termőhelyi foltokra 2 éves magági feketefenyőt telepítünk, az egészen rossz köves részekenél kisebb feketefenyő magvetésekkel is kísérletezhetünk. /lokg/ha/.

A feketefenyő foltokat mozaikszerűen molyhostölgyel elegyítjük.

Kopár fásításnál a mozaikszerű elegyítés is célravezető.

A jobb termőhelyű foltokba Ef, Cs telepíthető. Csért makkvetéssel is behozhatjuk 8q/ha.

A feketefenyvesek mint célállomány meghatározás megtévesztő lehet, mert nem egybevüggő elegynélküli fekete fenyvesek telepítéséről van szó.

Arról van szó, hogy az egészen kietlen rossz foltokon a talajátalakítás végett pionir fafajként a feketefenyőt telepítjük.

A terület 60 %-án lomblevelű fafajokat telepítünk, mert ezek biztosítják legjobban a talajátalakulást és a tűzvédelmet egyaránt.

Célállomány:

Ff = 40 %

Cs = 10 %

vK = 10 % 80 %

moT = 20 %

Sm Csz
Kt Nyi
Ef Orgona
eH Galagonya 20 %
Ez Vadrózsa
mJ sóska

A/ Talajelőkészítés

II - a - b vagy
I - l - b

B/ Erdősítés

1 - b -
2 - b -
3 - a - 4

Ültetési anyag 15 ezer /ha

C/ Pótlás

Szükség szerint az I. kivitelutáni tenyésztési év után egyszer. További években a pótlásnak nincs értelme. 40 %-nál kevesebb megmaradás esetén az újra telepítés ajánlatos.
Befejezési idő = 5 év.

D/ Ápolás

a, b, d, d, g a szükség szerint kapálás első évben 2x.
második évben 1x.
további években csak sarlózás.

Ajánlatos a sorok vagy pászták takarása, árnyalása a kapálás után gyeptekarróval vagy egyéb a területen található növényvel.

3/ KOCSÁNYTALAN TÖLGYESEK

Jelentőségük a tájban, őshonos és értékes állományaira való tekintettel a legnagyobb.

Természetes felujításuk egy-két esettől eltekintve nem valósítható meg.

Mesterséges felujításuk a terület nagyobbik részén kerítések védelme alatt biztosítható előzetes pásztás kézi vagy gépi talaj-előkészítéssel.

Mesterséges felujításnál a kerítésépítést, talajelőkészítést és elsőkivitelt csak az állomány tar vagy végvágása után kezdjük meg, mert így biztosítható legjobban a befejezési idő lerövidítése.

A kocsánytalan tölgy állományainak főleg mészkedvelők kivéve a budakeszi köszörűkő hegy környéki savanyu homokkővön kialakult kocsánytalan tölgyeseket.

Tekintettel az utóbbi alacsony területfoglalására, mindkét típusban azonos felujítási és nevelési technológia az indokolt.

A/ Talajelőkészítés

I. 1 a, b, c, f.

Szorgalmazni kell a gépi talajelőkészítést, végvágás után, pásztázó ekével minden olyan helyeken, ahol a gépi munka lehetséges /pászták távolsága = 2,5 - 4 m/ szélessége 60 m, mélysége 10 - 20 cm.

B/ Erdősítés

1 b,

Csemetemennyiség: 13 - 15 ezer/ha

Makkvetés csak a vaddisznó által kevésbé járt területeken lehetséges.

A vaddisznó távoltartása cetés előtt a makkot naftalinos oldattal leöntözzük. Ezt a módszert ki kell próbálni az eredményes makkvetések érdekében.

C/ Pótlás

Egyszeri pótlás indokolt.

Befejezési idő = 5 év

Vágáskor = 80 év, jobb termőhelyeken 100 év.

Elsőkiviteleknel az elegyítésnél indokolt a hársak, Ef, Vf valamint vadgyümölcsök elegyítése és a cser részvételét is biztosítani kell.

Gyertyános tölgyesek esetében a gyertyán megfelelő részvételi aránya a pászták közötti gyertyán sarjából biztosítható. Jobb termőhelyeken a bükk elegyítése is. Az erdei és vörösfenyő elegyítését csoportosan végezzük a további védelem érdekében.

D/ Ápolás

Kapálás első évben max. 2x

második évben 1x

további években sarlózás, sarjleverés.

4/ BÜKKÖSÖK

Előfordulásuk a tájban korlátozott, de jelentőségük, értékes faanyaguk miatt nem hanyagolható el.

Feltétlen biztosítani kell, hogy a bükk klimában lévő egyéb állományok a felújítások során bükösökké alakuljanak át. Ez a cél főleg mesterséges, erdőfelújítással érhető el, mert természetes felújításuk lehetősége igen korlátozott.

Felújításuk a kocsánytalan tölgyeseknél említett módon történik. Elegyítésnél a ktT, Ef, Vf, Df, Hárs jöhet számításba. A gyertyán elegyarányát a természetes ujjulatból kell biztosítani.

A/ Talajelőkészítés

I. 1. a, b, c

B/ Erdősítés

B. 1, b. anyagszükséglet: 13 ezer/ha

C/ Pótlás

C. 1.

Befejezési idő 5 év.

D/ Ápolás

D.b, d, f, g hasonlóan az előbbiekhez.

5/ CSERESEK

Területünkön a legnagyobb térfoglalással vannak jelen, nagyon sok helyen a gyertyános kocsánytalan tölgyesek termőhelyén.

Felujításunk során biztosítani kell, hogy minden olyan termőhelyen, ahol a kocsánytalan tölgynek létjogosultsága van, visszakerüljön eredeti termőhelyére.

Mesterséges felujításaink az elkövetkező 10 évben olyan termőhelyekre esnek, ahol az elegytelen cserecek kocsánytalan tölgyessé való átalakítása az indokolt, és a cser mint elegyfaj képviseli magát.

A cserecek átalakításánál a kocsánytalan tölgy után számításba kell venni az eredetifenyőt is kisebb mértékben.

Cserecek átalakításának menete:

Tarvágás vagy végvágás után kerítés építés, pásztás talajelőkészítés, elsőkivitel.

Az esetleges cser ujjulatot úgy kell szabályozni, hogy a megfelelő elegyarány biztosítva legyen.

Célunk tehát nem újabb cserecek létesítése, hanem a meglévők átalakítása.

6/ Vadgazdálkodási célokat szolgáló állományok.

Ezeket az állományokat kerítés építés nélkül tar vagy végvágás után létesítjük, úgy hogy az eredeti állomány fafajainak növekedését sarjzattal és a természetes ujulat felszabadításával biztosítjuk. Másrészt mesterségesen viszünk be fafajokat, amiknek védelmét egyedenként biztosítjuk.

A sarjzattal érdekében a tarvágás után mesterséges talajelőkészítést végzünk gépi erővel a gyökér sarjak erőteljes növekedésének elősegítésére.

Ezt a célt legjobban megfelelő erőgép után kapcsolt talajlazító késekkel felszerelt munkagéppel tudjuk elérni, úgy hogy a tuskók között pásztáson végzünk talajlazítást.

A mesterségesen behozott fafajokat foltosan telepítjük.

Mesterségesen behozandó fafajok:

Bálványfa csemete, vadalma, vadkörte, berkenye, vadgesztenye, szelidgesztenye, vadcserecsnye, subángok.

Vadgesztenye piros virágú változatát jobban kell szorgalmazni.

Ezeket főleg az erdőrészt szélére vagy nagyobb üres foltokba telepítjük. Cserjét főleg az erdőszélekre hozzuk be, ha a cserjészet hiányzik vagy kiegészítésre szorul. Sávost cserjetelepítést kell szorgalmazni az erdőszéleken.

Számításba jöhető fontosabb cserjék:

Husos som
Vörösgyűrű som
Sóskafa
Fagyal vadrózsa
Egyéb cserjék

A bálványfa csemetét foltokban telepítjük az erdőrészt belső területén. A bálványfa telepítését azért szorgalmazzuk, mert kevésbé van kitéve vadrágásnak, fája használható anyagot ad, illatával a legyek ellen védelmet biztosít a vad számára a nyári időszakban. Kisérletképpen szeretnénk behozni még az alábbi fafajokat:

Turkesztáni szil /szárazságtűrő, jó sűrűt ad/

Fűz fajták

Kökény nagyobb termést adó fajtája

Meggy-szilva mészkedvelő, szárazságtűrő, jó termést ad.

Spartium.

Ezuton is felhívjuk az illetékes hatóságok szives figyelmét, hogy a vadgazdálkodási célokat szolgáló állományok pénzügyi elszámolása az új elszámolási rendszerben lehetséges legyen.

Vadgazdálkodási célokat szolgáló erdőrészek
menyiségi ütemezése

	Község hat.	Erdő rész jele	területe ha	Összesen ha
1970-ben	Bajna	24 b	12.21	12.21
1972-ben	Nagykovácsi	23 e	6.87	6.87
1973-ban	Nagykovácsi	39 a	12.28	
	"	21 e	4.49	
	"	22 e	7.13	
	Bajna	26 a	12.80	
				36.70
1974-ben	Perbál	3 a	12.09	
	"	13 b	4.00	
	Páty	32 c	2.06	
	"	35 b	11.64	
				29.78
1975-ben	Nagykovácsi	24/21	1.56	
	"	24/21	2.76	4.32
1975-ig	Összesen:			89.89

F. Célállományok kialakításával
kapcsolatos feladatok

1851

1866

Célállományok telepítésénél általános irányelv az, hogy a főfajok 70 %-os térfoglalását kell biztosítani.

5/ Ápolásoknál

a pászták közötti sarjakra vigyázni kell. Nem szabad kipucolni az erdőfelujítás területét, hogy csak a pásztákban lévő csemeték maradjanak épségben.

A pászták közötti sarjak növekedését csak amennyiben szabad korlátozni, hogy a telepített vagy magról kelt fafajok közvetlen növekedését csak annyiban szabad korlátozni, hogy a telepített vagy magról kelt fafajok közvetlen növekedését ne gátolják, de ugyanakkor biztosítsák a terület olyan borítását, hogy a kerítés bontása után a terület vadsűrű feladatát betölthesse. A jólirányított sarjak védik az értékes, magról kelt fafajokat.

Az ápolásnál másik lényeges szempont, hogy a pásztákat nem szabad "agyonkapálni". A pászták kapálása indokolt az első kivitel évében kétszer, - a második évben egyszer, a további ápolásoknak csak sarlózás jellegűeknek kell lenni.

6/ Cserjeszint kialakítása.

Valamennyi célállomány kialakításánál nagyobb gondot kell fordítani a cserjeszint létesítésére, amennyiben az kiegészítésre szorul. A cserjeszintet főleg az erdőréssz szélén és olyan belső területeken létesítünk, ahol az hiányzik. Ilyen esetben a cserjéket foltoosan telepítjük. Mindkét esethez a célállomány fő fafajainak elegyítésére hozzuk be a cserjéket, úgy hogy a pásztákhoz 3 - 5 m-ként ültetünk egy-egy cserjét.

Legfontosabb cserjék:

vörösgyűrű som

husos som

sóskafa

fogyal

vadrózsa

kökény

galagonya.

CÉLÁLLOMÁNYOK KIALAKÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS FELADATOK

Legfontosabb célunk az, hogy a Bajnai Erdészeti területén is a Budakeszi Erdészethöz 1961 óta alkalmazott és bevált erdőfelújítási módszereket és eljárásokat meghonosítsuk és üzemszerűen alkalmazzuk.

Az egységes gyakorlat megvalósításával Erdő- és Vadgazdaságunk területén a 10 éves felújítási ütemterv tartásával a véghasználatra kerülő erdőrészek felújítása a lehető legrövidebb idő alatt megvalósul.

Célállományok felújításának üteme:

Mesterséges erdőfelújítás esetén:

1/ Az elsőkivitelt megelőzően gondoskodni kell a faanyag letermeléséről, és kiközelítéséről. Mesterséges felújítás esetén a szálláló vágásnak nincs jelentősége, mert a felújítás idejét nyújtja meg.

2/ Pásztás talajjelőkészítés elvégzése.

Minden olyan területet, ahol a terep adottságai megengedik a gépi pásztázást kell alkalmazni, mert lényegesen olcsóbb és munkaerőhiányunk egyedüli enyhítését jelenti.

3/ Kerítés építése, bekerített területek védelme.

A kerítésépítéshez szükséges 3,0 - 3,5 m hosszú oszlopokat a véghasználat során kell biztosítani, amennyire csak lehetséges. A kerítés legfontosabb mérete a magasság. Legalább 2,30 - 2,50 m magasságot biztosítani kell. A kerítés lehet palánkos és dróthuzal kombinációja, mivel a palánk a vaddisznó betörésének legjobban ellenáll.

Dróthálós kivitel esetén a saját géppel font drótháló előnye, hogy olcsóbb és gyorsan felszerelhető. A célállományok felújításánál nagyon lényeges, hogy a bekerített területet vadkárosítás nem érje, mert ezzel a felújítás ideje húzódik el, s így a kerítés lebontásának az ideje is.

A gyorsaság tehát erdőgazdálkodási és vadászati érdek is egyaránt. Ezért a kerítésépítésnél karámfával berakott kihajtó nyilásokat kell kialakítani 3,5 - 7 m szélességben.

A meglévő kerítés állapotaért a kerületvezető erdész, a bekerített terület vadkármentességéért, a betévedt vad kihajtásáért vagy kilövéséért a kerületvezető vadász a felelős.

Mindkét esetben éves prémiumfeladatnak kell tekinteni a védelmet és a nyereségrészesedés elosztásánál is figyelembe kell venni. Csak a fentiek végrehajtása esetén tudjuk elérni azt, hogy évente legalább annyi régi kerítést bontsunk le, mint amennyi ujat építünk. Így a vadgazdálkodás minden évben új vadsűrűket kap az újonnan bekerített véghasználati területek helyett.

4/ Elsőkivitel végrehajtása

Az elsőkvitelt úgy kell ütemezni, hogy az egész bekerített területen egyszerre történjen meg a terület minél előbbi felszabadítása érdekében.

A pásztákban legalább 40 cm-re ültessük a csemetéket úgy, hogy pótlásra ne legyen szükség. Ezzel is a befejezési időt rövidítjük le. Csemetével sem szabad takarékoskodni az elsőkviteleknél. Gondoskodni kell vadgyümölcsök telepítéséről és ha szükséges, ezeket a fákat egyedileg is meg kell védeni a kerítés lebontása után, hogy vadgyümölcs termelő feladatukat betöltsék.

A területen elszórva cseresznye, vadkörte, vadalma, berkenyék az erdőszéleken vadgesztenye, szelidgesztenye telepítéséről gondoskodjunk. Azokban az erdőrészekben, ahol a cserjeszint hiányzik, cserjék telepítéséről is gondoskodni kell.

Meg kell oldani ennek érdekében a husos som, vörösgyűrű som csemete nevelését, mert mindkét fafaj nagytömegű elegyítése indokolt területünkön.

G. A tájegységben előforduló termőhely és
erdőtípusok és az alkalmazható célállo-
mányok és technológiák

1851

/1866\

A gyomrok elleni védekezésnek az első lépése az, hogy a gyomok elterjedését megakadályozzuk. Ehhez a területet rendszeresen kell megvizsgálni, és a gyomokat időben eltávolítani. A gyomok elterjedését megakadályozni lehet a területet rendszeresen megművelve, és a gyomokat időben eltávolítva.

A gyomok elleni védekezésnek az első lépése az, hogy a gyomok elterjedését megakadályozzuk. Ehhez a területet rendszeresen kell megvizsgálni, és a gyomokat időben eltávolítani. A gyomok elterjedését megakadályozni lehet a területet rendszeresen megművelve, és a gyomokat időben eltávolítva.

A gyomok elleni védekezésnek az első lépése az, hogy a gyomok elterjedését megakadályozzuk. Ehhez a területet rendszeresen kell megvizsgálni, és a gyomokat időben eltávolítani. A gyomok elterjedését megakadályozni lehet a területet rendszeresen megművelve, és a gyomokat időben eltávolítva.

A gyomok elleni védekezésnek az első lépése az, hogy a gyomok elterjedését megakadályozzuk. Ehhez a területet rendszeresen kell megvizsgálni, és a gyomokat időben eltávolítani. A gyomok elterjedését megakadályozni lehet a területet rendszeresen megművelve, és a gyomokat időben eltávolítva.

A gyomok elleni védekezésnek az első lépése az, hogy a gyomok elterjedését megakadályozzuk. Ehhez a területet rendszeresen kell megvizsgálni, és a gyomokat időben eltávolítani. A gyomok elterjedését megakadályozni lehet a területet rendszeresen megművelve, és a gyomokat időben eltávolítva.

A gyomok elleni védekezésnek az első lépése az, hogy a gyomok elterjedését megakadályozzuk. Ehhez a területet rendszeresen kell megvizsgálni, és a gyomokat időben eltávolítani. A gyomok elterjedését megakadályozni lehet a területet rendszeresen megművelve, és a gyomokat időben eltávolítva.

A gyomok elleni védekezésnek az első lépése az, hogy a gyomok elterjedését megakadályozzuk. Ehhez a területet rendszeresen kell megvizsgálni, és a gyomokat időben eltávolítani. A gyomok elterjedését megakadályozni lehet a területet rendszeresen megművelve, és a gyomokat időben eltávolítva.

Telki Állami Erdő- és Vadgazdaság területén előforduló termőhely és erdőtípusok és a tervezett
célállományok-technológiák

T E R M Ő H E L Y T Í P U S						ERDŐTÍPUS V. GYEPTÁRSULÁS	C É L Á L L O M Á N Y				T E C H N O L Ó G I A				MEGH.
Sorszám	Hidro- lógiai vizs.	Genetikai talajtípus	Termő- réteg vtg.	Fizi- kai talaj féles.	vizg. fok.		Vár- ható fat.	Fő fafaj	Elegy- fafajok	Vadgazdál- kodás érde- kében ele- gyítendő fafajok	Talaj- előké- szít.	Erdő- sítés I. kiv.	Pót- lás	Ápo- lás	
B Ü K K Ő S K L I M A															
1	Vázh.-tól függetl.	Sziklás köves vázt.	igen sek.	sziklás	igen sz.	Mohás bükkös	Egyen- ge	Bükk	Nyi rNy		I abc	B l b	C5	D bfg	Véd- erdő
2	"	Humuszkarbonát talaj	közép	vályog	sz.	Melica uniflora bükkös	K	B	kH nH KtT mK	Csny kt Al	"	"	C4	"	
3	"	Barna rendzina	"	"	fsz.	Mercurialis p. bükkös	K	B	nH KtT	Csny kt Al	"	"	C4	"	
4	"	Anyagbemcsod. barna erdőt.	"	"	fsz.	Melica u.-Carex p. Poa.n.bükkös	K	B	Gy KtT	Csny baBe Al kt	"	"	C3	"	
5	"	"	mély	"	üde	Asperula o. Carex p. Melica u. bükkös	j	B	Gy KtT kH Vf	Al kt Csny baBe	"	"	C2	"	
6	"	Lejtőhordalék talaj	mély	"	üde	Asperula odorata bükkös	j	B	nH ktT mK Vf	Csny baBe Al kt	"	"	C1	"	
G Y E R T Y Á N O S T Ö L G Y E S K L I M A															
1	Vázh.-tól függetl.	Váztalaj	ig. sek.	szikl.	i.sz.	Festuca sulcata Gy-Kt Tölgyes	gy	ktT	Gy Cs mJ	kt Cserjék	l abc	B l b	C5	D bdfg	Véd- erdő
2	"	Fekete rendzina	"	vályog	i.sz.	Melica u. Festucas. Gy-kt Tölgyes	gy	ktT	Gy Cs mJ	kt "	"	"	C5	"	"
3	"	"	sekély	"	sz.	Melica u. Gy-Kt Tölgyes	k	ktT	Gy	kt "	"	"	C4	"	
4	"	Vörösfűgyagos rendzina	k	agyag	sz.	Melica u. Gy kt Tölgyes	gy	ktT	Gy Cs mJ	kt "	"	"	C4	"	
5	"	Barnaföld	K-mély	vályog	fsz.	Asperula o. Poan. Melica u. Gy-kt Tölgy	k	ktT	Gy H	kt Al Csny	"	"	C3	"	
6	"	anyagbem. barn. erdőtálat	K	vályog	fsz.	Melica Asperula o. Gy-kt Tölgyes	K	ktT	Gy H	Be Csny kt Al	"	"	C2	"	
7	"	"	mély	vályog	ü.	Asperula o. Carex p. Melica Poan. Gy kt Tölgyes	j-k	ktT	Gy H	"	"	"	C1	"	
8	"	"	ig.mély	vályog	ü.	Asperula o. Carex p. Gy-kt Tölgyes	j	ktT	Gy H	"	"	"	C1	"	
9	"	Lejtőhordalék talaj	mély	vályog	ü.	Asperula o. Mercurialis p. Gy-ktT	K	ktT	Gy H	"	"	"	C1	"	

Telki Állami Erdő- és Vadgazdaság területén előforduló termőhely és erdőtípusok és a tervezett célállományok-technológiák

TERMŐHELYTÍPUS						ERDŐTÍPUS V. GYEPTÁRSULÁS	CÉLÁLLOMÁNY				TECHNOLÓGIA				MEGJ.
Sor- szám	Hidro- lógiai visz.	Genetikai talajtípus	Termő- réteg vtg.	Fizikai talaj- féleség	vizgazd. fok		Vár- ható faterm.	Fő fafaj	Elegyfafajok	Vadgazdál- kodás ér- dekében elegyítendő fafajok	Talaj- elők.	Erdő- sítés I. kiv.	Pót- lás	Ápo- lás	
C S E R E S K O C S Á N Y T A L A N T Ö L G Y E S K L I M A															
1	Vázh.- tól fl.	Vázt. sziklás köves	ig.sek.	Dolomit törm.	sz.sz.	Festuca glauca moTölgyes Carex humilis karsztbokorerdő	gy	Ff moT	Cs vK	Cserjék	I abc	B 1 b	C5	D dfg	véd- erdő
2	"	"	sekély	"	i.sz.	Festuca sulcata moTölgyes karsztbokorerdő	gy	Ff moT	Cs vK	"	"	"	C5	"	"
3	"	"	"	homokkő	i.sz.	Lusula a mohás.ktTölgyes	gy	ktT	nH vk moT	"	"	"	C5	"	"
4	"	"	"	lősz	i.sz.	Erodált kopár	gy	Ff	vK moT	"	"	"	C5	"	"
5	"	Csonka erdőt.	"	vályog	sz.	Kultur-Feketefenyves	k	Ff	vK moT	"	"	"	C5	"	
6	"	Fekete rendzina	i. sek.		i.sz.	Festuca Brachyp. p. moT Karsztbokor erdő	K- gy	Ff moT	vK moT	"	"	"	C5	"	véd- erdő
7	"	"	sekély	vályog	isz.sz.	Brachyp. p.Melica u. Festucas Carex.moT-Cs, Karsztbokor erdő	K gy	Ff moT Cs	vK ktT moT	"	"	"	C5	"	
8	"	barna rendzina	"	"	sz.	Melica u. Brachyp. moT-Cseres	K gy K	Cs ktT Ff	vK moT Cs	"	"	"	C5	"	
9	"	humuszkarb. talaj	"	"	sz.	Brachyp. p. Lithosp.p.c. Melica Cseres moT ktT	K gy j	Cs ktT Ff	vK moT Cs	"	"	"	C4	"	
10	"	er.sav.barna erdőtálaj	"	"	sz.	Lusula a.Poa.n.-ktTölgyes	gy-k	ktT	H J Cs	Cserjék kt	"	"	C4	"	
11	"	"	közep.	"	sz.fsz.	Lusula-Festuca h.Melica u.ktT	K	ktT	H J Cs	" kt Al	"	"	C4	"	
12	"	gyengén podz. erdőtálaj	"	"	fsz.	Melica u.Poa.n.- Festuca h.ktT	K j	ktT Ef	vT foltokban	" " "	"	"	C3	"	
13	"	barnaföld	sekély	"	fsz.	Brach. p. Melica u. Cseres ktTölgy	K- gy	Cs ktT	Cs j K	Csny kt Al	"	"	C3	"	
14	"	"	közep.	"	fsz.	Melica u. Poa n. Cseres ktT	K K j	ktT Cs Ef	vT foltokban	Cserje "	"	"	C3	"	
15	"	csernozjom barna erdőt.	sekély	"	i.sz.	Brachyp.p. Festuca s. Cseres moT	K j	Cs Ff	vK moT	"	"	"	C3	"	
16	"	csernozjom barna erdőtálaj	közep.	"	sz.	Brachyp. Melica u. Cseres ktT	j K j	Cs ktT Ef	vT foltokban	Cserjék Csny Be kt Al	"	"	C2	"	

H. Az egyes termőhelytipusokon
létesíthető célállományok
csoportosítása

1851

/1866/

Az egyes termőhelytípusokon létesíthető Célállományok

Hiv. szám	S o r s z á m	CÉL- ÁLLOMÁNY	Hidrológiai viszonyok	TERMŐHELYTÍPUS GENETIKAI TALAJTÍPUS			Fizikai talajfé- leség	Vizgazdál- kodási fok	ELEGYFAFAJOK	Vár- ható fa- termés
				Megnevezése	Jele	Termő- réteg vastag- sága				
III/12	1.	Erdeifenyő	vizhat.tól fl.	Gyengén podzolos barna erdőt.		mély	vályog	félszáraz	vT foltokban Cserjék kt Al Be	jó
III/14		"	"	Barnaföld		közepes	"	"	vT " " kt Al Csny	jó
III/16		"	"	Csernozjom barna erdőt.		"	"	száraz	vT " " kt Al Csny Be	jó
III/1	2.	Feketefenyő	"	Sziklás köves váztalaj		igen sek.	dolomit törm.	széls. szár.	Cs vK Cserjék	gyenge
III/2		"	"	" " "		sekély	"	igen száraz	Cs vK "	"
III/4		"	"	Földes váztalaj		"	lössz	"	vK "	"
III/5		"	"	Csonka erdőtalaj váztalaj		"	vályog	száraz	vK "	köz.
III/6		"	"	Fekete rendzina		igen sek.	"	igen száraz	vK "	gyenge
III/7		"	"	" "		sekély	"	isz. sz.	vK ktT "	k-gy
III/8		"	"	Barna rendzina		"	vályog	száraz	vK moT "	K
III/9		"	"	Humuszkarbonát talaj		"	"	"	vK moT "	gy
III/15		"	"	Csernozjom barna et.		"	"	i. sz.	vK moT "	j
II/1	3.	Kt Tölgyesek	"	Váztalaj		igen sek.	sziklás	i. sz.	Gy Cs mJ " kt	gy
II/2		"	"	Fekete rendzina		"	vályog	"	Gy Cs mJ " kt Al	gy
II/3		"	"	" "		sekély	"	sz.	Gy " "	K
II/4		"	"	Vörösgyagyas rendzina		közepes	agyag	sz.	Gy Cs mJ " kt	gy
II/5		"	"	Barnaföld		k-mély	vályog	fsz.	Gy H " Csny kt Al	K
II/6		"	"	Agyagbem. barna erdőtalaj		K	"	fsz.	Gy H Be " Csny kt Al	K
II/7		"	"	" "		mély	"	üde	Gy H Be " Csny kt Al	j-k
II/8		"	"	" "		igen mély	"	"	Gy H Be " "	j
II/9		"	"	Lejtőhordalék t.		mély	"	"	Gy H Be " "	K
I/1	4.	Bükkösök	"	Sziklás köves váztalaj		igen sek.	sziklás	i.sz.	Nyi vNy	gy
I/2		"	"	Humuszkarbonát		K	vályog	sz.	kH nH ktT mK Csny kt Al	K
I/3		"	"	Barna rendzina		K	"	fsz.	nH ktT Csny kt Al	K
I/4		"	"	Anyagbemosódásos barna et.		K	"	fsz.	Gy ktT Csny kt Al Be	K
I/5		"	"	" "		mély	"	ü.	Gy ktT nH vF " "	j
I/6		"	"	Lejtőhordalék t.		"	"	ü.	nH ktT mK Vf " "	j
III/7	5.	Cseresek	"	Fekete rendzina		sekély	"	i.sz-sz.	Vk ktT Cserjék	k-gy
III/8		"	"	Barna rendzina		"	"	sz.	vK " "	k-gy
III/9		"	"	Humuszkarbonát t.		"	"	sz.	vK Csny kt Al " "	gy
III/13		"	"	Barnaföld		"	"	sz.	" " "	K
III/14		"	"	"		közepes	"	fsz.	" " "	K
III/15		"	"	Csernozjom barna et.		sekély	"	isz.	vK moT " "	K
III/16		"	"	"		közepes	"	sz.	" " "	j

Magyarországi Erdészeti Szakkönyvtár

Magyarországi Erdészeti Szakkönyvtár

Magyarországi Erdészeti Szakkönyvtár

Magyarországi Erdészeti Szakkönyvtár

Magyarországi Erdészeti Szakkönyvtár

Magyarországi Erdészeti Szakkönyvtár

Magyarországi Erdészeti Szakkönyvtár

Magyarországi Erdészeti Szakkönyvtár

Magyarországi Erdészeti Szakkönyvtár

Magyarországi Erdészeti Szakkönyvtár

Magyarországi Erdészeti Szakkönyvtár

Magyarországi Erdészeti Szakkönyvtár

Magyarországi Erdészeti Szakkönyvtár

Magyarországi Erdészeti Szakkönyvtár

Magyarországi Erdészeti Szakkönyvtár

Magyarországi Erdészeti Szakkönyvtár

Magyarországi Erdészeti Szakkönyvtár

Magyarországi Erdészeti Szakkönyvtár

Magyarországi Erdészeti Szakkönyvtár

Magyarországi Erdészeti Szakkönyvtár

Magyarországi Erdészeti Szakkönyvtár

Magyarországi Erdészeti Szakkönyvtár

Magyarországi Erdészeti Szakkönyvtár

Magyarországi Erdészeti Szakkönyvtár

Magyarországi Erdészeti Szakkönyvtár

Magyarországi Erdészeti Szakkönyvtár

1851

1866

I. Erdőtelepítési és fásítási
irányelvek

Dobogó kopárterület erdő-
telepítése

ERDŐTELEPÍTÉS ÉS FÁSÍTÁS

Erdőtelepítési és fásítási tevékenységünk előttünk álló 10 évben az alábbiak szerint oszlik meg.

- a/ Dobogói kopárfásítás kb: 1000 ha
évenkénti ütemterve 100 ha
- b/ Mezőgazdasági művelés alól kivont parlag területek fásítása, főleg Tsz kivitelezésben kb. 30 - 35 ha évenkénti ütemezésben az Erdőgazdaság szakirányításával.
- c/ Erdősávok, fasorok, facsoportok létesítése kivitelezésre átvett fásítások.
- d/ Cellulóz nyárfa telepítése. /Nem képez számottevő mennyiséget./

A mezőgazdasági művelés alól kivont parlag területek erdőtelepítésénél szigorúan be kell tartani az alapos, legalább a teljesítést megelőző évben befejeződő talajelőkészítést. Ezeken a területeken a célállomány lehet: erdei és feketefenyves, lombos fafajokkal elegyítve legalább 40 %-ban. Akácus egyéb fenyő és lombfajokkal elegyítve, főleg a vadkáros és vizmosásnak kitett területeken.

A fasorok és erdősávok telepítésénél szintén elsődleges követelmény a talajelőkészítés alapos elvégzése.

Mezővédő erdősávok telepítésénél a foltos elegyítés különösen fenyővel a rossz szélhatás miatt nem ajánlatos.

Erdőtelepítési lehetőségeink üzemi kivitelezésben erdőgazdasági területeken egyre csökkenőek, mivel a telepítésre kijelölt területeket már jórészt beerdősítettük.

Nagy igénybevételt jelent viszont a Dobogó kopár terület erdőtelepítése.

A Budai Járás Pártbizottsága, KISz-Bizottsága és Uttörő Szövetsége elvállalta a kopárfásítás támogatását és felszabadulásunk 25. évfordulójának tiszteletére beinduló fásítás végrehajtásában az ifjúsági szervezetek és honvédségi alakulatok mozgositásával tevékenyen segít a munkák végrehajtásában.

A kopárfásítás talajelőkészítése már 1969 őszén, illetve telén megkezdődött és 1970 tavaszán 96 ha erdő telepítését végezzük el erdőgazdasági kivitelezésben a társadalmi szervek támogatásával.

A kopárfásítási munkában résztvevő iskolák intézmények, HM. alakulatok a rájuk bízott területekért szocialista védnökséget vállalnak és az erdőtelepítéstől az ápolásokon keresztül az erdőtelepítés befejezéséig egy-egy terület, erdőrész alakulásában tevékenyen részt vesznek.

Ezzel az ifjúság munkára nevelését, az erdő iránti szeretetét és felelősségvállalását kívánjuk elősegíteni, másrészt erdőgazdaságunk munkaerőhiányát így tudjuk enyhíteni, és ezért ezuton is köszönetet kell mondani az egyes iskolák, intézmények, HM. alakulatoknak a vállalt segítségért.

J. Csemetenevelési irányelvek

Csemetetermelésünk évek óta kielégíti az üzemi és fásítási igényeket úgy fenyő, mint lombcsemetéből.

Az eddigiekhez képest jobban kell szorgalmaznunk az erdei cserjék, suhángok, sorfák nevelését, különösen a vadgyümölcs suhángok nevelését, hogy a vadgyümölcs temrelő célállományok igényét ki tudjuk elégíteni.

Feltétlen meg kell oldanunk a csemetenevelési munkák gépesítését a vetéstől az ápolásokon és iskolázásokon át a kiemelésig.

Létesíteni kell három csemetekertet a fenyők és egyéb lombfák, cserjék nevelésére. Gyarmatpusztán a tó partján egy öntözhető biztonsági csemetekertet, és a Telki határban lévő Annakunyhó melletti 20/b erdőrészben 3-4 ha fenyőnevelésre alkalmas új csemetekertet. A dobogói kopárfásítás csemeteigényének kielégítésére Sóskut határában egy új csemetekertet kell létesíteni. Be kell vezetnünk a hidegágyas fenyővetést.

Teljes magvetés után gépi kiemelés 1 éves korban, majd iskolázás géppel.

Ezzel kívánjuk kiküszöbölni az aszály okozta kelési veszteséget, de erdőtelepitéseknél az iskolázott fenyőcsemete megmaradási százalékát, és így az erdőtelepitések eredményességét is tudjuk növelni.

Az új csemetekerteket úgy tervezzük, hogy gépi művelésre alkalmasak legyenek, tehát minél hosszabb, 70 cm sorközü a sorvégeken elegendő forgóval ellátott csemetekerteket kell létesíteni.

A gépi vetés, ápolás, iskolázás, kiemelésre az Erdőgazdaság már beszerzett egy Maulwurf gépet, amit a szükséges munkagépekkel felszerelve jól tudunk hasznosítani ezekben a csemetekertekben.

Kísérleti jelleggel foglalkozni szeretnénk az Erdészeti és Faipari Egyetem csemetekertjében alkalmazott fóliaházas, tőzegcserepes csemete neveléssel is.

A biztonságos és eredményes csemetenevelés alapfeltétele az öntözés.

Közeljövőben ezt a problémát kell elsősorban megoldanunk.

K. ERDŐNEVELÉSI IRÁNYELVEK

- I. Általános irányelvek.
- II. Célállományok nevelési irányelvei.
- III. Célállományok nevelésének összefoglaló táblázata.

1851

/1866/

I. Általános irányelvek

A/ Az erdőnevelés fő céljának meghatározása, és a fő cél megvalósításának eszközei.

a/ Fő termelési célunk: A véghasználati korban a lehető legnagyobb fatömegű és legértékesebb iparifa gazdaságos megteremtése a vadgazdálkodási érdekek összehangolásával.

b/ Fő termelési cél elérésének eszközei:

1/ Tudatos célszerű intenzív beavatkozással az állomány fejlődését a fiatalos kortól a véghasználati korig irányítjuk.

2/ Biztosítjuk az állomány lehető legoptimálisabb fafajösszeteteit és állomány szerkezetét a célállomány követelményeinek megfelelően.

3/ A célállományok fő fafajainak legjobb minőségű egyvedeit kiválogatjuk és biztosítjuk azok lehető legjobb, leggyorsabb fejlődését.

4/ A fő cél elérése érdekében meghatározzuk az egyes célállományok főfajainak véghasználati korban elérendő optimális törzsszámát és átlagos célátmérőjét.

Ezzel befolyásoljuk a legoptimálisabb növtér kialakítását, ami a legnagyobb mennyiségű és legjobb minőségű iparifa megtermesztésének alapfeltétele.

5/ A célállományok sajátos fejlődési szakaszaiban a termőhely figyelembevételével meghatározzuk a nevelővágások idejét és a meghagyandó optimális törzsszámot.

6/ A nevelővágások hatékonyságát fokozzuk, mert ezzel tudjuk csökkenteni a gyakoriságot és biztosítani az optimális törzsszámot ami a nevelővágás végén visszamarad.

Ezzel a nevelővágások gazdaságosságát is biztosítjuk másrészt a vadgazdálkodási érdekeket is figyelembe vesszük.

7/ A nevelővágás hatékonysága a célállomány főfajainak optimális törzsszámának elérésére irányuljon ugyanakkor a elegyfajajokat a második koronaszint és cserjeszint fafajait kimélni kell,

hogy a lehető legnagyobb sűrűséget, takarást és talajárnyalást, valamint a vadtápanyag igényét biztosítani tudjuk.

A vadgyümölcsök védelméről és fejlődésének viztosításáról egyedenként kell gondoskodni.

8/ Közelítő utak és ösvények kialakítását már az első nevelővágás alkalmával biztosítani kell, ezzel az állományban lévő mozgást könnyítjük meg, másrészt a káros kéregsérüléseknek vesszük elejét és a fiatalos sűrűségét is óvjuk vele.

9/ A nevelővágásoknak biztosítani kell az állomány jó egészségügyi állapotát /beteges rendellenes fejlődésű egyedek eltávolítása./, és esztétikai, turisztikai szerepének betöltését/ erdőszélek hangulatos kialakítása, színes lombu, örökzöld és dekoratív fafajok védelme az állományban ritkán előforduló különleges fafajok védelme/ Ugyanezeket a szempontokat kell érvényesíteni a nem fatermelést szolgáló ún. véderdők egészségügyi állapotának és esztétikai feladatának megóvása érdekében is.

B/ Az állomány fejlődési szakaszai, korcsoportok.

1/ Ujulat illetve erdősités kora

Lassan növvő lomb fafajok és fenyvesek esetében 0-10 éves korok, gyorsannövvőknél 0-5 éves korok között van. Legfontosabb tevékenységünk az ujulat és mesterséges erdősités csemetéinek védelme a lágyszáru növényekkel, sarjakkal szemben. Ez a kor az elsőkiültől az erdősités befejezéséig tart.

2/ Fiatalos kor

Lassan növvő lomb és fenyők esetében általában 11-20 év között. Gyorsan növvő és sarj eredetű lombos fafajok esetében 6-10 év között van. Legfontosabb nevelési tevékenységünk fiatalos tisztítása aminek célja az egyes fafajok egyedek megsegítése az egymás közötti harcban. A fiatalos kor addig tart amíg az állomány a 10 cm-es átlagos mellmagassági átmérőt el nem érte.

3/ Rudas erdő

Erőteljes magassági növekedés a jellemzője. Lassan nö-
vő lomb szálerdőknél és fenyőknél általában 21-40 éves
korig. Gyorsan növő lomb erdőknél 11-15 éves korig.
Sarjállományoknál 11-20 éves korig tart legfontosabb
nevelési tevékenységünk a

törzskiválasztó gyérités

A nevelővágás nagy jelentőségű, tekintettel az erőtel-
jes fejlődésre az állomány külső behatásokkal szembeni
érzékenységére. Törzskiválasztó gyógyítást addig vég-
zünk az állomány átlagos mellmagassági átmérője 20 cm-
el nem éri.

4/ Középkorú erdő

A fák magassági növekedése csökken, megindul az erőtel-
jesebb vastagsági növekedés.

Lassan növő lombállományoknál 41-80 év, fenyveseknél
41-70 év. Gyorsan növő lombállományoknál 16-30 év.

Sarjállományoknál 21-50 éves korig tart.

Növedékfokozó gyérités célja a fák értéknövedékének és a
magtermés fokozása. Növedék fokozó gyéritést akkor kezdjük
meg amikor az állomány átlagos mellmagassági átmérője a
20 cm-t meghaladja.

5/ Érett erdő

Fejlődési folyamatok nagymértékben lelassulnak, nagymér-
tékben megindul a kiritkulás a bő magtermés következté-
ben megjelenik az ujulát, az állomány véghasználati kor-
ban van.

Felujítóvágással vagy tarvágással végezzük a véghasznála-
tot.

6/ Előregedő, tultartott erdő

A növekedés megáll, nagy mértékű természetes pusztulás
jelentkezik a faanyag minősége is romlik.

Ezeknek a tultartott állományoknak a fenntartása nem
gazdaságos.

ERDŐNEVELÉSI TEVÉKENYSÉGÜNK ÖSSZEHANGOLÁSA A VADGAZDÁLKODÁSSAL

ÉS VADÁSZATTAL

Ugyanugy, mint a véghasználatok és elsőkivitelü erdőfelujítások és uj kerítés építések tekintetében a 10 éves tervünket sikerült összehangolni a vadászattal, az erdőnevelés és vadgazdálkodás területén is a békés egymásmellettélés elvét kívánjuk megvalósítani.

Az uj üzemtervekben vadvédelemre kijelölt állományokban a 10 éves üzemtervi időszak alatt max. csak egyszeri nevelővágást hajtunk végre, ha az állomány minőségi javításához szükséges.

Fatermesztést s z o l g á l ó erdőrészekben az üzemtervi előírás az irányadó, de a nevelővágás végrehajtása során ügyelni kell a vadászati érdekekre, úgy hogy a nevelővágások az állományok fejlődését és minőségi javulását eredményezzék.

A továbbiakban valamennyi nevelési tevékenységünknel kitérünk a fenti szempontokra.

D. NEVELŐVÁGÁSOK TERVEZÉSE

A tervezéshez a mennyiségi adatokat illetően a B.fejezetben irányszámként évente tervezett tisztítások

törzskiválasztó gyéritések

növedékfokozó "

véghasználatok

az irányadók.

Besorolások

A besorolási javaslatot minden év március 1-ig az erdészetek elkészítik és jóváhagyás végett beterjesztik az edőfelügyelőknek ill. az erdőgazdaságnak /I.sz. jegyzőkönyv/.

Besorolási javaslat csak helyszini bejárása alapján készíthető el az illetékes ker.vez.erdészek jelenlétében.

A felülvizsgált és jóváhagyott I. sz. jegyzőkönyvet az erdészetek megkapják április 15-ig a becslések elvégzése végett.

A besorolási javaslatot az illetékes vadászati felügyelő az az edőfelügyelő, erdőművelési főelőadó közösen felülvizsgálja, lehelyszineli és ezután kerül a vállalatvezetőség elé jóváhagyásra.

A besorolások alkalmával ily módon a következő év nevelővágásainak térbeli elhelyezkedése, az időrendi elosztása a vadászati érdekekkel összehangoltan történik meg és így menetközbeni problémák eleve ki vannak küszöbölve.

A jóváhagyott besorolási javaslatban tehát, fel kell tüntetni a nevelővágások és véghasználatok ütemtervét is különös tekintettel a téli időszak takarmánykiegészítő tisztítások, törzskiválasztó gyéritések tőtől való elválasztására a szarvasbőgés idejére, valamint értékesítési, erdőfelujítási érdekekre is.

A fenti ütemtervet a favágatási tervhez kell csatolni.

A besorolásoknál a fenti szempontokon kívül minden esetben meg kell vizsgálni, hogy érdemes-e a nevelővágást elvégezni, eredményez-e az állomány fejlődésében és minődési összetételében számottevő javulást és nem utolsósorban a ráfordítással arányos-e az elérhető eredmény, vagyis megéri-e a befektetett munkát. Ellenkező esetben a besorolást el kell halasztani olyan időre, amikor a ráfordítás az állomány életében oly fejlődést eredményez, ami a későbbi idők során kamatostól megtérül.

E. NEVELŐVÁGÁSOK VÉGREHAJTÁSÁNÁL ALKALMAZANDÓ FONTOSABB SZEMPONTOK.

1/ Fiatalosok tisztítása

Egyik legfontosabb erdőnevelési munka, ugyanakkor a vad számára is nélkülözhetetlen vedsűrűk, és buvóhelyek a tisztítandó fiatalosok. Az eddigieknél tehát sokkal nagyobb figyelmet kell fordítani a fiatalosok tisztítására, természetesen nem úgy, hogy minél jobban kitisztítjuk azokat, hanem oly módon kell elvégezni, hogy a fiatalos sűrűsége is megmaradjon és a legjobb fák koronafejlődése biztosítva legyen.

A fentiek kivitelezése igen nehezen valósult meg, mert idősebb erdészeink még mindig a régi tisztítási szemléletben élnek és akkor tekintik jónak a munkát, ha a szó szoros értelmében ki van tisztítva az állomány.

Feltétlen ragaszkodnunk kell tehát ahhoz, hogy ahol csak lehetséges jelölni kell a fiatalosok tisztítását is ugyanugy mint a gyéritéseket.

A kikerülő faanyag kiközelítése érdekében a tisztítás megkezdése előtt közelítő ösvényeket kell kiképezni.

A jelölésnél alkalmazandó főbb szempontok:

- a/ Alsó szintben nincs jelölés, marad eredeti sűrűségben.
- b/ Felső szintben csak az igéretes javafák fejlődését gátló rossz korona fejlődésű egyedeket és a böhöncöket kell kijelölni.
- c/ Az anyag kiközelítése érdekében nem a fiatalost kell "kipucolni" hanem közelítő ösvényeket kell kiképezni.
- d/ Minta és ellenőrző területet /500m²/ a jelölés megkezdése előtt kell kitűzni és az erdőműv.m. vezető a ker. vez. erdésszel közösen jelölik ki és megbeszélik az egész állományra érvényes jelölési helyi elveket. A minta és az ellenőrző területeket az erdőrész közepén jelöljük ki.

e/ Vadgyümölcsök egyedenkénti felszabadításáról gondoskodni kell.

Vegyszeres tisztítás

Mint egyik leggazdaságosabb - ugyanakkor a fiatalos sűrűséget lényegesen nem bántó - módszert feltétlen alkalmaznunk kell.

Jelentősége már az ápolásnál kezdődik és alkalmazása is akkor eredményes igazán, ha a befejezetlen erdősitések ápolásánál kezdjük a sarjak kezelésével, majd folytatjuk a befejezett erdősitések ápolásával és végül a fiatalosok tisztításánál fejezzük be.

Vegyszeres tisztítás sikere tehát a következőket munkán mulik és olyan gyakran kell alkalmazni ahogy a sikeresség megkívánja. Munkaerőhiány is a vegyszeres kezelés nagyobb alkalmazását sürgeti.

Erdőnevelő brigádok jelentősége

A tisztítási munkában jelentős betanított brigádok nélkül nincsen komoly megbízható erdőnevelés, mert a nevelés legfontosabb szakaszában a fiatalos korban és a törzskiválasztó gyérités korában a szakképzetlen alkalmi munkásoktól nem lehet elvárni megnyugtató munkát, még akkor sem, ha a fiatalos ki van jelölve. A brigádok minimum 6-7 főből álljanak mert így ütőképesek.

Nagyon jó lehet alkalmazni őket nyáron az új kerítések építésénél is.

A vegyszeres tisztítás alapfeltétele a brigádok alkalmazása, mert a munkásnak kell eldönteni, hogy melyik egyedet kezeli le a vegyszeres pisztollyal.

Mint minden tevékenységnél itt is kitűnik, hogy az eredményes munka előfeltétele a helyes elvek és a jó munkaszervezésen kívül

az élőmunka szervezése; a munkások beszerzése után a velük való rendszeres foglalkozás ügyes-bajos dolgaiknak elintézése, a munkafeltételeik biztosítása, az emberi bánásmód.

Törzskiválasztó gyérités

Valamennyi törzskiválasztó gyértisére besorolt állományt jelezni kell.

A jelölés megkezdése előtt 1000 m² ellenőrzőterületet /5 ha-on felül/ kell kitűzni, ahol az erdőművelési m.vezető és ker.vez. erdész közösen elvégzik a jelölést és megbeszélik az egész erdőrészre alkalmazandó elveket.

Jelölés a legjobb fák koronafejlődése érdekében történik és csak a felső szintben.

Gondoskodni kell a vadgyümölcsök egyedenkénti felszabadításáról és védelméről.

Itt kell kivágnia a rossz korona állású fákat, amik öröklött vagy szervezett tulajdonságukat a rossz koronafejlődést már kinőni nem tudják.

Az állomány fejlődésének legfontosabb szakaszában utolsó lehetőségünk van arra, hogy a nevelővágás a legjobb fák koronafejlődését biztosítja. A növedékfokozó gyéritésnél erre már alig van lehetőségünk.

- Ezért a tisztítások után a törzskiválasztó gyéritést a legfontosabb erdőnevelési tevékenységünknek tartjuk és különös gondot kell elvégeznünk a besorolástól kezdve a jelöléseken keresztül a gyéritést is. Itt is nagy gondot kell fordítani a közelítő utak kiképzésére, mert erre a növedékfokozó korban is szükség lesz. A közelítő utak nem csak a közelítést könnyítik meg, hanem az állományt megóvják a rendszertelen közelítésnél elmaradhatatlan kéreglehúzásoktól is.

3/ Növedékfokozó gyérités

A helyesen elvégzett tisztítások törzskiválasztó gyéritések nyomán az állomány igen sok javafából áll. A rossz alaku és koronájú egyedek további kiválogatása a cél és nem a fatömegnyerés a legfontosabb.

Bajnos vannak még olyan állományok ahol a növedékfokozó korban kell behozni a törzskiválasztó korban elmaradt munkát. Ilyen állományoknál a belenyulás erőteljesebb kell hogy legyen, mert a rossz alaku és fajlődésű egyedek eltávolítására utolsó lehetőség van.

A jelölésre a törzskiválasztó gyéritésnél leírtak az irányadók. Lényeges az, hogy ahány erdőresz annyiféle lehetőség adódik. A nevelővágás elvégzésére ezért minden esetben a helyszínen kell előkészíteni és kiválasztani a lehető legjobb megoldást. A növedékfokozó gyéritések mennyiségére az egy évre átlagosan tervezett ha és m³ számai az irányadók.

Tekintettel arra, hogy véghasználati tevékenységünk a kerítés építések és első kivitelek miatt korlátozottak ill. adottak, ezen kívül igen tekintélyes mennyiségű elmaradt növedékfokozó gyéritéseink vannak. /Bajnai Erdészet/ ezért a növedékfokozó gyéritéseinket az eddigiekhez képest intenzívebben kell végeznünk.

Ez nem jelent túlzott előhasználatot, csupán az adottságainkhoz mérten a lehető legjobb megoldást célozza.

F. NEVELŐVÁGÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK ÉS HATÉKONYSÁGÁNAK MEGHATÁROZÁSA

Az erdőket fatermesztést szolgáló erdők
egyéb rendeltetésű erdők

csoportjára lehet bontani.

A nevelővágások és az erdőfelujítások szempontjából a fatermesztést szolgáló erdők a lényegesekek, mert ezekben az erdőkben tudunk eredményesen gazdálkodni.

Természetesen az egyéb rendeltetésű erdőkben is el kell végeznünk a feltétlen szükséges munkákat, mert ezeknek az erdőknek a fenntartása népgazdasági szempontból szükséges, még akkor is ha a ráfordítások nincsenek arányban a hozamokkal.

Fatermesztést szolgáló erdők fogalmába tartoznak:

I. Kiváló állományok. Kiváló termőhelyen.

I. II. fatermési osztályba tartozó állományok, amelyekből a legtöbb és legértékesebb fatermést várhatjuk.

Ezekben az állományokban a nevelővágást legintenzívebben kell elvégezni.

II. Jó állományok. Jó termőhelyen.

III. IV. fatermési osztályba tartozó állományok, amelyek jó fatermő képességűek.

Az intenzív nevelővágás ezekben az állományokban még indokolt.

III. Megfelelő állományok közepes termőhelyen.

V. VI. termőhelyi osztályú állományok tartoznak ide.

Ezek a termőhelyhez és a fafajhoz viszonyítva még elfogadható fatermést produkálnak.

A nevelővágás erélye azonban már esetenként változik és minden erdőrésznel fel kell vetni a gazdaságossági szempontokat, a besorolás előtt.

Egyéb rendeltetésű erdők:

Talajvédelmi

Esztétikai

Vadászati és egyéb érdekeket szolgálnak.

Ezekben az állományokban csak a legszükségesebb nevelővágást kell elvégezni főleg egészségügyi érdekekből.

Gazdaságunknál azonban a vadgazdálkodási célok érdekében nem ilyen egyértelmű a helyzet, mivel vadvédelmi erdők sok esetben a fatermesztést szolgáló erdők fogalmkörébe tartozhatnak, mert területi elhelyezkedésüknél fogva a vad szempontjából kedvelt területek.

Ezeket a vadvédelmi állományokat, amelyek kiváló, jó vagy közepes termőhelyen állnak, úgy kell kezelnünk, hogy fatermesztési és vadvédelmi szerepüket egyaránt betöltsék. Ez annyi módosítást jelent, hogy a 10 éves üzemtervi előírás nevelővágásait csak egyszeri alkalomra tervezzük és olyan intenzíven hajtjuk végre, ahogy az állomány további fejlődése megkívánja.

II. CÉLÁLLOMÁNYOK NEVELÉSI IRÁNYELVEI

- 1/ Erdei fenyvesek
- 2/ Feketefenyvesek
- 3/ Elegytelen kocsánytalan tölgyesek
- 4/ Cseres kocsánytalan tölgyesek
- 5/ Gyertyános kocsánytalan tölgyesek
- 6/ Cseresek
- 7/ Bükkösök

1/ Erdei fenyvesek

Területünkön többnyire elegyetlen. Kulturerdők tartoznak ide.

1/ Termelési célkitűzés:

Fiatalosokban 11-20 év/kerítés anyag, nőt karó nyelek, apró választék/.

Rudas állományokban /21-40 év/ Rudfa, bányafa, fagyártmányanyag.

Érett állományokban: fűrészrönk.

a/ Tisztítás

Fiatalos korban kétszeri belenyilást tervezünk.

Az első tisztítást közelítő utak kialakításával kezdjük a terep adottságoktól függően 40-50 m távolságra. A tisztítást nem az egyes sorok kivágásával végezzük, hanem a rossz koronaállású böhöncös egyedeket és a beszorult vagy beteg fákát távolítják el.

Kiválogatjuk tehát a legjobb fákát, amiknek a további fenntartását egyenletes hálózatban jónak tartjuk és ezek érdekében távolítjuk el a többit.

Külön probléma kikerülő értéktelen anyag eltávolítása.

Amennyiben nem tudjuk megoldani a teljes eltávolítást, 20 m-ként 2-3 széles tűzvédelmi sávon minden éghető anyagot ki kell takarítani.

A második tisztításnál a kivágandó egyedeket a kerületvezető erdészeknek kell kijelölni.

A vad kéreglehuzásának és károsításának megelőzése érdekében a fiatalos szélén védősűrű szegélyt kell meghagyni. A védőszegélyben csak az ígéretes javafákat közvetlenül akadályozó egyedeket kell kivágni az állomány közvetlen szélét 3-4 m-es sávban érintetlenül kell hagyni.

2/ Feketefenyvesek

Kulturerdők. Erdőnevelési tevékenység hasonló az erdei fenyveseknél leirtakra, azzal a különbséggel, hogy a feketefenyvesekben végzett első tisztításokat később kell megkezdeni, mert a fekete-fenyő fejlődése lassabb, ágtisztítása később kezdődik meg. A nevelési munka hatékonysága is kisebb, nem igényelnek olyan erőteljes belenyulást, mint az erdei fenyvesek.

Tisztítás

Általában a megmaradó törzsek szabályos elosztására törekedjünk.

Gyérítés

A talajvédelmi jellegű feketefenyvesekben valamennyi nevelési belenyulás erélye jóval kisebb, mint a jó vagy közepes termőhelyen álló feketefenyveseké. Itt nem a főtermesztés a fő cél, hanem a talajvédelem. A tisztítások tehát ovatosabbak és a gyérítések egészségügyi jellegűek. Véghasználatukat csak abban az esetben lehet elvégezni, ha felujtásuk megoldható.

Kocsánytalan tölgyesek

Területünkön elegytelen kocsánytalan tölgyesek térfoglalása nem nagy. Jelentős területet foglalnak el a cseres kocsánytalan tölgyesek kisebb mértékben a gyertyános kocsánytalan tölgyesek.

Tekintettel azonban arra, hogy az elegytelen kocsánytalan tölgyesek igen sok esetben az egyes erdőrészekben belül foltokban jelentkeznek, így a nevelővágások során találkozunk velük.

3/ Elegytelen kocsánytalan tölgyesek

1/ Termelési célkitűzés

Fiataloskóban nőtt karó gyümölcs

Rudas korban karámfa, bányafa.

Érett állományokban fűrészrönk, feldolgozási anyag termelés.

Tisztítás

Mint minden nevelési tevékenységünket itt is az első tisztítást a fel-

táró ösvények kialakításával kezdjük. Elegytelen kocsánytalan tölgyeink általában a száraz félszáraz termőhelyeken fordulnak elő.

Az első tisztítás fő célja a sarjak rossz növekedési egyedek eltávolítása. Az egyenletes törzsszámcsökkenést a felső szintben a második tisztítás alkalmával végezzük el.

A fiatalos záródásnál állékonyságát nem szabad erősen megbontani az a lényeg, hogy az ígéretes javafák fejlődését akadályozó egyedek kikerüljenek a tisztítások során. A második tisztítás alkalmával már egyedi válogatást is végzünk a felső szintben. Az alsó szintet nem szabad bántani, mert az biztosítja a második koronaszintet és ez tartja a fiatalos sűrűséget, ami a vad számára nélkülözhetetlen.

Gyérités

Két törzskiválasztó és növedékfokozó gyéritést tervezünk. Törzskiválasztó gyéritések során csak a felső szint fái között válogatunk, mert a megmaradó javafák az intenzív belenyulást jó növekedéssel és koronafejlesztéssel hálálják meg. Középkorú erdőben már ügyelni kell a záródás tartására, ezért a gyérités évélya mérsékeltebb legyen. Növedékfokozó gyéritések alkalmával a beszorult, rossz növekedésű egyedeket vegyük ki.

A gyéritések során is szigorúan kell tartani azt az elvet, hogy csak a felső szintben dolgozzunk, a második koronaszint fáit vagy az alászorult egyedeket úgy hagyjuk ahogy van.

4/ Cseres kocsánytalan tölgyesek

Valamennyi nevelővágás a kocsánytalan tölgy javára történik.

A második koronaszint fafajait és a cserjeszintet kimélni kell. Itt is mint valamennyi állománynevelésnél a fiatalos sűrűségének meg hagyásával majd később a második koronaszint és cserjeszint kimélésével az állományok vadbuvó jellegét és vadeltartó képességét fokozni kell.

Tisztítások

Az ígéretes tölgyek javára dolgozunk és csak a felső szintben. Ügyelni kell arra, hogy az ígéretes cser egyedeknek a területén arányos elosz-

tásban helyet biztosítsunk.

Ezekben az állományokban a cseresnek helye van, csak arra kell ügyelni, hogy az nem az igéretes kocsánytalan tölgy egyedek rovására menjen.

Törzskiválasztó gyérités

A második koronaszintet és cserjeszintet itt is kimélni kell. Gyérités is csak a felső szintben történik a kiválasztott javafák megsegítésére.

5/ Gyertyános kocsánytalan tölgyesek

1/ Termelési célkitűzés: fűrészrönk, fagyártmányfa termelése.

Cél a többszintes elegyes állomány szerkezet kialakítása. A gyertyán mint a második koronaszint fája értékes, ezért ügyelni kell, hogy ezt a feladatát betölthesse.

Elegytelen gyertyán foltokban a jó fejlődésű egyedekből kell a felső koronaszintet kialakítani.

A gyertyán, mint a ktT kísérő és segítő fája is értékes, azonkívül igen jó talajjavító is. Csupán arra kell ügyelni, hogy a felső szintben lévő ktT-egyedek fejlődését gátló erőteljes kimagasló gyertyánok viaszorításáról gondoskodjunk.

Tisztítás

Az első tisztításnál kell kiszedni a kimagasló rossz alaku vagy sarj gyertyán egyedeket azokat, amelyek a ktT fejlődését veszélyeztetik.

Kétszeri tisztítás elegendő, ha az első idejében és jó végezzük el. Az első tisztítást akkor kell elvégezni, amikor a fiatalos még nem éri el az embermagasságot. Ilyenkor sokkal hatékonyabb a munka, mert jól lehet tájékozódni. Az első tisztítás tehát legyen erőteljes, a második a még szükséges utolsó simitásokat végezze el.

Gyérités

Két törzskiválasztó és két növedékfokozó gyéritést tervezünk.

Az első legyen erőteljes, de csak a felső szintben. A növedékfokozó gyéritések legyenek mérsékeltek és csak a felső szint egyedeinek növtér szabályozására szorítkozzanak.

6/ Cseresek

Területünkön az egyetlen cseresek térfoglalása elég nagy. Ugyanolyan nagy térfoglalásuak azok a cseresek is, amelyekben a ktT jelen van. A cser, mint fő fafaj igen értékes és nagy tömegű faanyagot ad. Gyakori azonban a fogyléc és Fomes obliguus okozta károsítás, ami sok esetben lerontja a faanyag értékét.

Tekintettel arra, hogy csereseink nagy része ktT termőhelyen állnak, az állományban meglévő ktT egyedekre különösen gondolni kell a nevelővágások során. Különös gonddal kell ügyelni a második koronaszint és cserjeszint kialakítására, ezért a nevelés során itt is a felső szint fái között válogatunk és előnyt biztosítunk a jónövekedésű és korona állású egyedeknek.

Tisztítás

Két tisztítást tervezünk, de itt is az első tisztítást még az embermagasságot el nem ért fiatalosban végezzük el. Ekkor kell a sarjakat és böhöncösödésre hajlamos egyedeket eltávolítani.

A vegyszeres kezelés itt a leghatékonyabb.

Gyérités

Két törzskiválasztó és két növedékfokozó gyéritést tervezünk. Középkorú állományokban, ahol felujítást tervezünk a záródásra ügyeljünk, mert a talajt a cserjék és lágyszárúak elborítják.

Azokban az állományokban, ahol felujítást nem tervezünk, erőteljesebb gyéritésekkel gondoskodhatunk a vad számára fontos cserjeszint kialakításáról, azokon a területeken, ahol intenzív vadgazdálkodást folytatunk.

Ilyen területen a csermakktermés fokozása érdekében erőteljesebb növedékfokozó gyéritést is végezhetünk.

7/ Hükkösök

1/ Termelési cél: lemezipari és fűrészrönk, feldolgozási fa termelése.

Bükköseink sajnos kis területen fordulnak elő, többnyire elegyesen és foltokban, ezért nevelésük erdőrészenként változó lehet.

A nagyobb bükk foltokban az előforduló jó fejlődésű krT egyedek javára, a tölgy foltokban viszont az előforduló bükk javára kell a nevelővágást elvégezni.

A bükk magassági növekedése 10 éves korig lassu, 15 éves korában a legnagyobb. Vastagsági növekedése 30 - 35 éves korban éri el maximumát. Átlagnövekedése 60 - 70 éves korban a legmagasabb.

Fénykoronáját még idősebb korában is növelni tudja, ezért az erőteljesebb belenyúlásra érzékeny. Gyertyánnal elegyes bükkös foltok esetében a gyertyán visszaszorítására ügyelni kell.

Tisztítások, gyéritések elvégzésére vonatkozóan a gyertyános kocsánytalan tölgyeseknél leírtak az irányadók.

Valamennyi fafajra általánosan érvényesek az alábbi irányszámok a nevelővágások idejére vonatkozóan:

Átlagos mellmagassági átmérő 10 cm-ig: tisztítást
20 cm-ig: törzskiválasztó
gyéritést,
20 cm felett: növedékfokozó
gyéritést vég-
zünk.

III. C É L Á L L O M Á N Y O K

NEVE L É S É N E K

Ö S S Z E F O G L A L Ó T Á B L Á Z A T A

1851

/ 1866 /

C É L Á L L O M Á N Y O K N E V E L É S É N E K Ö S S Z E F O G L A L Ó T Á B L Á Z A T A .

Megnevezés	Erdei fenyves		Fekete fenyves		Kocsánytalan tölgy		Csertölgy		Bükk		
	Állomány kora	Nevelővágás után visz- szamaradó törzsszám	Állomány kora	Nevelővágás után visz- szamaradó törzsszám	Állomány kora	Nevelővágás után visz- szamaradó törzsszám	Állomány kora	Nevelővágás után visszamara- dó törzs- szám	Állomány kora	Nevelővágás után visszamara- dó törzs- szám	
I. K I V Á L Ó Á L L O M Á N Y O K /I. II. Fto./											
I. Tisztítás					9 - 11	12000	7 - 9	12000			
II. - " -					14 - 16	7000	12-14	7000			
I. Törzskiv.gyérítés					30 - 33	2000	26 -28	2100			
II. - " -					39 - 41	1300	35 -37	1200			
I. Növ.fok.gyérítés					66 - 68	600	50 -52	550			
II. - " -					86 - 88	400	60 -62	400			
Vágáskor					110 -120	300	80	300			
II. J Ó Á L L O M Á N Y O K /III. IV. Fto./											
I. Tisztítás	8 - 10	7000	10 - 12	6200	10 - 12	14000	8 - 10	14000	10 - 15	12000	
II. - " -	14 - 16	4000	18 - 20	3000	17 - 19	9000	14 - 16	9000	20 - 25	6000	
I. Törzskiv.gyérítés	20 - 22	2200	28 - 30	2500	43 - 45	1600	32 - 34	2000	35 - 40	3000	
II. - " -	28 - 30	1500	36 - 38	2000	58 - 60	1000	43 - 45	1100	45 - 50	1500	
I. Növ.fok.gyérítés	40 - 45	1000			73 - 75	700	58 - 60	600	65 - 70	700	
II. - " -											
Vágáskor	50 - 55	7800	50 - 55	1500	90 - 100	500	70	500	80 - 90	600	
III. M E G F E L E L Ő Á L L O M Á N Y O K /V. VI. Fto./											
I. Tisztítás	10 - 12	7500	14 - 16	6000	11 - 13	15000	10 - 12	15000	10 - 15	10000	
II. - " -	18 - 20	4000	20 - 22	4000	19 - 21	10000	18 - 20	9000	20 - 25	7000	
I. Törzskiv.gyérítés	28 - 30	3000	29 - 31	2500	44 - 46	2000	38 - 40	1600	35 - 40	3000	
II. - " -	35 - 40	2000	38 - 40	2000					45 - 50	1500	
I. Növ.fok.gyérítés	40 - 45	1600	40 - 45	1800	60 - 62	1200	48 - 50	1200	60 - 65	1150	
II. - " -											
Vágáskor	40 - 45	1500	45 - 50	1600	70 - 80	900	60	1000	70 - 80	1000	

TARTALOMJEGYZÉK

Oldal:

A/ Erdő és Vadgazdálkodásra vonatkozó általános irányelvek	5
B/ Az erdőterületre vonatkozó üzemtervi adatok és a 10 éves időszakra tervezett /évenkénti teljesítésben/. - Tisztítások - Gyéritések - Véghasználatok	19
C/ Tervezett véghasználatok, erdőfelujítás első kivitelek és új kerítésépítések évenkénti ütemezése 1970-80-ig.	23
D/ Erdőfelujítási és telepítési technológiák.	44
E/ Erdőfelujítási és telepítési célállományok és az alkalmazandó technológiák leírása.	48
F/ Célállományok kialakításával kapcsolatos feladatok.	57
G/ A tájegységben előforduló termőhely és erdőtípusok és az alkalmazható célállományok és technológiák összefoglaló táblázata.	61
H/ Az egyes termőhelytípusokon létesíthető célállományok csoportosítása.	64
I/ Erdőtelepítési és fásítási irányelvek. Dobogó kopár terület erdőtelepítése.	67
J/ Csemetenevelési irányelvek.	71
K/ Táji erdőnevelési irányelvek.	73

